



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 576/2012-141

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť PhDr. M. Z., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou M. s. r. o., B., a advokátom JUDr. F. B., K., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 30 ods. 4, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Národnej rady Slovenskej republiky č. 63 z 26. júna 2012 a jemu predchádzajúcim postupom a uzneseniami Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre kultúru a médiá č. 20 z 12. júna 2012 a č. 22 z 19. júna 2012 a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť PhDr. M. Z. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a obsah sťažnosti

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júla 2012 doručená sťažnosť PhDr. M. Z., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 30 ods. 4, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) č. 63 z 26. júna 2012 a jemu predchádzajúcim postupom a uzneseniami Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre kultúru a médiá (ďalej len „mediálny výbor“) č. 20 z 12. júna 2012 a č. 22 z 19. júna 2012 a postupom, ktorý predchádzal vydaniu týchto uznesení mediálneho výboru.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynul skutkový stav, ktorý je opísaný ďalej. Ústavný súd vzhľadom na výsledok predbežného prerokovania vychádzal pri zisťovaní skutkového stavu len z materiálov predložených sťažovateľkou a čiastočne porovnaných s elektronickými verziami týchto materiálov dostupných na webovom sídle národnej rady www.nrsr.sk.

2.1 Sťažovateľka bola uznesením národnej rady č. 324 z 10. februára 2011 zvolená do funkcie generálnej riaditeľky Rozhlasu a televízie Slovenska (ďalej len „RTVS“).

RTVS pod vedením sťažovateľky ako generálnej riaditeľky uverejnila 3. apríla 2012 výzvu na predloženie ponúk v obchodnej verejnej súťaži nazvanej „*Prenájom budovy/priestoru mediálneho komplexu pre účely plnenia úloh RTVS...*“. Uchádzači mali v obchodnej verejnej súťaži predložiť návrhy zmlúv o budúcej nájomnej zmluve, na základe ktorých by RTVS mala právo užívať priestory mediálneho komplexu na účely plnenia svojich úloh. Vo výzve nebola uvedená žiadna cena predpokladaného plnenia zo strany RTVS, avšak výška nájomného mala byť jedným z rozhodujúcich kritérií posudzovania predložených návrhov.

O uverejnenej obchodnej verejnej súťaži sťažovateľka informovala Radu RTVS 16. apríla 2012 v písomnom materiáli, ktorý Rada RTVS uznesením vzala na vedomie a určila dvoch svojich členov za členov – pozorovateľov výberovej komisie na hodnotenie predložených návrhov.

2.2 Na základe emailového podnetu fyzickej osoby a po vyjadrení Rady RTVS mediálny výbor na svojej 4. schôdzi 12. júna 2012 prerokoval otázku obchodnej verejnej súťaže. K tomuto rokovaniu došlo v rámci bodu „Rôzne“, počas ktorého predseda mediálneho výboru D. J. predložil návrh na odvolanie sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS. Sťažovateľka na tomto rokovaní nebola prítomná ani nedostala možnosť sa k uvedenému návrhu vyjadriť. Na základe tohto návrhu mediálny výbor po rozprave prijal uznesenie č. 20 z 12. júna 2012, z ktorého vyplýva, že

„A. súhlasí s návrhom na odvolanie generálnej riaditeľky Rozhlasu a televízie Slovenska M. Z. z funkcie

B. odporúča Národnej rade Slovenskej republiky, aby odvolala generálnu riaditeľku Rozhlasu a televízie Slovenska M. Z. z funkcie podľa § 18 ods. 4 písm. c) zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 397/2011 Z. z.

C. ukladá predsedovi výboru predložiť Národnej rade Slovenskej republiky stanovisko výboru k návrhu na odvolanie generálnej riaditeľky Rozhlasu a televízie Slovenska M. Z. z funkcie“.

Pri hlasovaní o tomto návrhu bolo podľa zápisnice zo schôdze mediálneho výboru prítomných sedem členov mediálneho výboru a všetci siedmi hlasovali za, na základe čoho predseda mediálneho výboru predložil prijaté uznesenie predsedovi národnej rady.

2.3 Predseda národnej rady svojím rozhodnutím č. 57 z 15. júna 2012 vzal tento návrh na vedomie, avšak požiadal mediálny výbor, aby predložil návrh na odvolanie sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS písomne. V nadväznosti na to predseda mediálneho výboru zvolal ďalšiu schôdzu na 19. jún 2012, na ktorú zaradil ako bod programu „Schválenie náležitostí podľa § 26 ods. 2 zákona č. 350/1996 Z. z. o rokovanom

poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov k schválenému návrhu na odvolanie generálnej riaditeľky Rozhlasu a televízie Slovenska M. Z. z funkcie zo dňa 12. júna 2012“ a na ktorú pozval aj sťažovateľku. Predmetom rokovania tejto schôdze výboru mal byť aj písomný návrh na odvolanie sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS, ktorý znel takto:

«Odôvodnenie:

Dňa 3. apríla 2012 zverejnil Rozhlas a televízia Slovenska na svojom webovom sídle „Výzvu na predloženie ponuky v obchodnej verejnej súťaži podľa § 281 a nasl. Obchodného zákonníka, názov súťaže: Prenájom budovy/priestorov mediálneho komplexu pre účely plnenia úloh RTVS stanovených zákonom č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „výzva v obchodnej verejnej súťaži“). Podľa vyjadrenia predsedu rady Rozhlasu a televízia Slovenska Ing. M. K. predloženého výboru NR SR pre kultúru a médiá listom zo dňa 5. júna 2012 generálna riaditeľka Rozhlasu a televízia Slovenska vopred neinformovala radu Rozhlasu a televízie Slovenska o zámere zverejniť výzvu v obchodnej verejnej súťaži. Informácia o výzve v obchodnej verejnej súťaži bola zaradená až do programu zasadnutia rady Rozhlasu a televízie Slovenska, ktoré sa uskutočnilo dňa 19. apríla 2012.

Podľa § 15 ods. 3 písm. h) [od 1. 1. 2013 písm. e)] zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 397/2011 Z. z. (ďalej len „zákon“) medzi povinnosti generálneho riaditeľa Rozhlasu a televízie Slovenska patrí povinnosť písomne informovať radu o zámere vstúpiť do zmluvného záväzku, predmetom ktorého je plnenie, ktoré presahuje sumu 100 000 eur. Ako vyplýva zo stanoviska odboru legislatívy a aproximácie práva kancelárie NR SR, ktoré bolo predložené v predmetnej veci na žiadosť výboru NR SR pre kultúru a médiá, zverejnenie výzvy v obchodnej verejnej súťaži je zámerom vstúpiť do zmluvného záväzku, keďže podľa § 281 Obchodného zákonníka, na základe ktorého bola obchodná verejná súťaž vyhlásená „Kto vyhlási neurčitým osobám súťaž (ďalej len „vyhlasovateľ“) o najvhodnejší návrh na uzavretie zmluvy (obchodná verejná súťaž), robí tým výzvu na podávanie návrhov na uzavretie zmluvy (ďalej len „návrh“)“.

Zverejnenie výzvy v obchodnej verejnej súťaži možno považovať za konanie smerujúce k vstupu do zmluvného záväzku, nakoľko ide o osobitný spôsob uzatvárania

zmlúv v obchodnom styku. Navyše vzhľadom na typ zmluvy, ktorá má byť na základe výzvy v obchodnej verejnej súťaži uzavretá (nájomná zmluva) v spojení s predmetom nájmu a účelom, na ktorý sa má predmet nájmu využívať, možno predpokladať, že plnenie Rozhlasu a televízie Slovenska z takejto zmluvy presiahne sumu 100 000 eur.

Podľa § 18 ods. 4 písm. c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky (zrejme „Národná rada Slovenskej republiky“, pozn.) môže na návrh príslušného výboru NR SR odvolať generálneho riaditeľa Rozhlasu a televízie Slovenska, ak okrem iného, nesplnil povinnosť podľa § 15 ods. 3 písm. h) [od 1. 1. 2013 písm. e)] zákona predtým, ako začal vo veci, ktorá má byť predmetom informácie podľa tohto ustanovenia, konať. Ustanovenie § 15 ods. 3 písm. h) [od 1. 1. 2013 písm. e)] v spojení s ustanovením § 18 ods. 4 písm. c) zákona nevyžaduje splnenie podmienky, aby predmetný zmluvný záväzok bol aj platne uzavretý. Rozhodujúca je skutočnosť, či generálny riaditeľ Rozhlasu a televízie Slovenska predtým, ako v predmetnej veci začal konať, informoval o tomto kroku Radu Rozhlasu a televízie Slovenska.»

O uvedenom návrhu sa na rokovaní mediálneho výboru po vystúpení predkladateľa (predsedu výboru, poslanca D. J.) a určeného spravodajcu (poslanca M. Č.) konala obsiahla rozprava, v ktorej vystúpili viacerí členovia výboru, ďalej sťažovateľka, ako aj predseda Rady RTVS. Sťažovateľka a niektorí vystupujúci poslanci vo svojich vystúpeniach spochybňovali právnu kvalifikáciu konania sťažovateľky ako porušenia ustanovenia § 15 ods. 3 písm. h) zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 397/2011 Z. z. účinného do 31. decembra 2012 (ďalej len „zákon o RTVS“) a upozorňovali na možné právne následky postupu národnej rady. Samotný priebeh konania, ktoré bolo sťažovateľke vyčítané, teda informovanie Rady RTVS o obchodnej verejnej súťaži až potom, čo bola táto súťaž vyhlásená, však spochybnený nebol. Poslanec národnej rady P. A. podal pri rokovaní procedurálny návrh, „*aby sme prerušili rokovanie výboru a tým vytvorili priestor, aby ste (poslanec hovoril k predsedovi výboru, poslancovi D. J., pozn.), ak máte... dôkazové materiály, že došlo k porušeniu zákona, aby ste ich mohli do ďalšieho zasadnutia výboru predložiť a potom aby sme pokračovali v ďalšom rokovaní*“. Tento procedurálny návrh nebol schválený. Predseda výboru a ďalší poslanci poukazovali na stanovisko odboru

legislatívy Kancelárie národnej rady, ktorý sa zaoberal právnym posúdením konania vytýkaného sťažovateľke a vyslovil názor, že jej konanie možno považovať za porušenie ustanovenia § 15 ods. 3 písm. h) zákona o RTVS. Niektorí poslanci taktiež poukázali na nejasný predmet rokovania mediálneho výboru, keďže tento už 12. júna 2012 schválil uznesenie č. 20, ktorým navrhol národnej rade odvolať sťažovateľku z funkcie generálnej riaditeľky RTVS, a tak podľa nich nebol jasný vzťah nového rokovania o tejto otázke 19. júna 2012 a tam predložený návrh uznesenia (neskôr schválený ako uznesenie mediálneho výboru č. 22) k pôvodne schválenému uzneseniu č. 20. Nikto z vystupujúcich poslancov však nijakým spôsobom nenamietol, že by neboli dodržané lehoty na doručenie materiálov, o ktorých sa malo rokovať, iba poslanec J. V. v jednom zo svojich vystúpení uviedol: „... *Takisto len fakticky, možno zo začiatku vystúpenia pani generálnej riaditeľky zazneli niektoré konkrétne výhrady, ktoré mala z hľadiska informovanosti o dôvodoch odvolávania z tohoto výboru, pri uznesení č. 20 hovorila, že nebola informovaná vôbec, a z hľadiska dnešného jednania, ak som si dobre poznamenal, tak dôvod akýsi bol doručený len včera, čiže z hľadiska toho, čo vy kritizujete, ešte raz, je to nejaká komunikácia. ...*“

Po rozprave mediálny výbor schválil uznesenie č. 22, ktorým (zvýraznenia podľa originálu)

„A. konštatuje, že uznesením č. 20 zo dňa 12. júna 2012 výbor súhlasil s návrhom na odvolanie riaditeľky Rozhlasu a televízie Slovenska M. Z. z funkcie

B. schvaľuje písomný návrh na odvolanie generálnej riaditeľky Rozhlasu a televízie Slovenska M. Z. z funkcie na základe uznesenia výboru č. 20 zo dňa 12. júna 2012 podaný Národnej rade Slovenskej republiky podľa § 26 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

C. určuje poslanca M. Č. za spravodajcu výboru...“.

Podľa zápisnice zo schôdze výboru hlasovalo za toto uznesenie sedem členov mediálneho výboru, proti nemu šesť členov, ktorí zároveň požiadali, aby bolo v uznesení uvedené ich (nesúhlasné) stanovisko v tomto znení:

„Nesúhlasné stanovisko opierame o skutočnosť, že nie sú naplnené podmienky podľa § 18 ods. 4 písm. c) zákona č. 532/2010 Z. z. a teda nie sú splnené zákonné dôvody na odvolanie.

Zákon č. 532/2010 Z. z. v § 15 ods. 3 písm. h) hovorí o zámere vstúpiť do zmluvného záväzku, ktorého plnenie presahuje 100 000,- eur. Nie záväzku, kde je predpoklad presiahnutia 100 000,- eur, ale kde je isté, že táto suma bude presiahnutá. Z podkladov, poskytnutých členom výboru, ako ani z dokumentov, dostupných na webovej stránke RTVS, nie je možné zistiť, na akú sumu by sa RTVS mohla zaviazat', keďže všetko nasvedčuje tomu, že suma záväzku mala byť výsledkom súťaže a nebola teda známa v čase zverejnenia súťaže a nie je známa ani dnes, keďže podľa informácie na webovej stránke RTVS je možné ponuky predkladať až do 16. júla 2012. Z tohto dôvodu povinnosť podľa § 15 ods. 3 písm. h) podľa nášho názoru nevznikla a preto ju nebolo možné porušiť.

Odhlídnuc od toho, zámer vzniká v danom prípade až zverejnením, a preto, z povahy veci, nie je možné o ňom informovať predtým, ako je zverejnený - predtým, ako vôbec vznikne - ale až potom, ako k zverejneniu dôjde.

Navyše, § 18 ods. 4 písm. c) zákona č. 532/2010 Z. z. vyžaduje konanie vo veci "návrhu", ako podmienku vzniku odvolacieho dôvodu, čo v prípade povinnosti podľa § 15 ods. 3 písm. h) prichádza do úvahy až vtedy, ak návrh existuje - čo nastane až momentom, kedy bude existovať návrh zmluvy, ktorá vyjde z procesu v tomto prípade obchodnej súťaže. Ani táto podmienka nebola naplnená.“

2.4 Návrh na odvolanie generálnej riaditeľky RTVS (sťažovateľky) z funkcie (národná rada, VI. volebné obdobie, parlamentná tlač 112) bol zaradený do programu 3. schôdze národnej rady so začiatkom 19. júna 2012, a to na základe návrhu podpredsedníčky národnej rady J. L., ktorý bol schválený 80 zo 139 prítomných poslancov. Rokovanie o tomto bode programu schôdze národnej rady začalo 20. júna 2012 o 15.57 h. Po jeho uvedení predsedom národnej rady predniesol predseda mediálneho výboru D. J. návrh na odvolanie sťažovateľky so schváleným odôvodnením (pozri úvod bodu 2.3), po ňom vystúpil spravodajca mediálneho výboru, poslanec M. Č. Následne dostala sťažovateľka možnosť vystúpiť so svojim stanoviskom, čo aj využila a vo svojom vystúpení podrobne predstavila svoju argumentáciu, ktorú už predtým predniesla na rokovaní

mediálneho výboru a v ktorej spochybnila dôvody uvádzané v návrhu na jej odvolanie. Rozprava k tomuto bodu programu bola otvorená po vystúpení sťažovateľky o 16.28 h. V rozprave vystúpili okrem iného

- minister kultúry Slovenskej republiky s rozsiahlym expozé na podporu návrhu na odvolanie sťažovateľky,
- poverení zástupcovia poslaneckého klubu Slovenskej demokratickej a kresťanskej únie – Demokratickej strany a poslaneckého klubu Mostu-Híd na podporu stanoviska sťažovateľky a spochybnenie dôvodov na odvolanie sťažovateľky uvádzaných v návrhu mediálneho výboru.

Ďalej v rozprave vystúpilo mnoho ďalších poslancov, či už ako rečníci, alebo s faktickými poznámkami, pričom vystúpenia poslancov poslaneckého klubu SMER-Sociálnej demokracie sa vo všeobecnosti niesli v duchu podpory návrhu, vystúpenia poslancov zvyšných poslaneckých klubov sa, naopak, niesli v duchu spochybňovania dôvodov uvádzaných v návrhu. Celkovo možno rozpravu v národnej rade označiť za ostrú, polemickú, s vyhranenými názormi jednej i druhej názorovej skupiny, pričom samotná otázka, či sťažovateľka skutočne porušila ustanovenie § 15 ods. 3 písm. h) zákona o RTVS, bola často dopĺňaná všeobecnejšími príspevkami o stave verejnoprávnych médií, politických vplyvoch na ne a ich pôsobení. Nikto z rečníkov v rozprave ani vo faktických poznámkach nemal pripomienky k procedurálnym otázkam rokovania o návrhu v národnej rade, niektorí z rečníkov však poukázali na to, že pri prvom rokovaní výboru o tejto otázke 12. júna 2012 bol návrh na odvolanie sťažovateľky prednesený len ústne v rámci bodu programu „*Rôzne*“, teda neočakávane a bez potrebného odôvodnenia.

Rozprava bola prerušená 20. júna 2012 o 19.05 h a pokračovalo sa v nej 22. júna 2012 od 8.50 h, skončená bola o 13.02 h.

2.5 Na návrh bližšie neurčenej skupiny poslancov sa národná rada uzniesla na tajnom hlasovaní o návrhu na odvolanie sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS. Tajné hlasovanie prebiehalo 26. júna 2012 od 11.19 h do 11.29 h. Podľa jeho výsledkov vyhlásených 26. júna 2012 o 11.42 h všetkých 85 z 85 prítomných poslancov

národnej rady hlasovalo a schválilo uznesenie národnej rady č. 63, ktoré znie (zvýraznenia podľa originálu):

„63

UZNESENIE

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 26. júna 2012

k návrhu na odvolanie generálnej riaditeľky Rozhlasu a televízie Slovenska M. Z. z funkcie (tlač 112)

Národná rada Slovenskej republiky

podľa § 18 ods. 4 písm. c) zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 397/2011 Z. z.

o d v o l á v a

v tajnej voľbe

generálnu riaditeľku Rozhlasu a televízie Slovenska M. Z. z funkcie.“

3. Proti tomuto uzneseniu národnej rady, ako aj jemu predchádzajúcim postupom a uzneseniu mediálneho výboru č. 20 z 12. júna 2012 a uzneseniu výboru č. 22 z 19. júna 2012 smeruje mimoriadne obsiahla sťažnosť sťažovateľky.

3.1 Sťažovateľka v podanej sťažnosti predovšetkým spochybňuje, že vôbec došlo z jej strany k porušeniu ustanovenia § 15 ods. 3 písm. h) zákona o RTVS. Podľa jej názoru totiž obchodná verejná súťaž nepredstavuje zámer vstúpiť do zmluvného záväzku, ktorý predpokladá citované ustanovenie, keďže nemožno identifikovať druhú zmluvnú stranu záväzku (obchodná verejná súťaž slúži potenciálnym záujemcom na predloženie ich návrhov). Zároveň sťažovateľka tvrdí, že povinnosť informovať o zámere vstúpiť do zmluvného záväzku mohla splniť až do momentu uzavretia záväzku, k čomu v prerokúvanej veci nedošlo, takže lehota na informovanie Rady RTVS jej vôbec neuplynula. Sťažovateľka ďalej poukazuje na to, že uvedená informačná povinnosť má slúžiť na účely plnenia funkcií Rady RTVS, ktorá si sama v uznesení č. 84/2011 z 24. novembra 2011 vyhradila lehotu na takéto informovanie najneskôr 7 dní pred uzavretím príslušného záväzku. Tým mala dať

Rada RTVS najavo, čo považuje za dostatočnú lehotu na splnenie povinnosti sťažovateľky. Sťažovateľka tiež zdôraznila, že zákon o RTVS žiadnu lehotu v tomto smere neustanovuje, ba výkladom ustanovenia § 18 ods. 4 písm. c) zákona o RTVS, konkrétne slov „*predtým, ako začal vo veciach, ktoré majú byť predmetom návrhov, podľa týchto ustanovení konať*“, možno podľa sťažovateľky dospieť k záveru, že povinnosť informovať Radu RTVS jej vzniká až okamihom uzavretia príslušného zmluvného záväzku.

Ďalej podľa sťažovateľky nedošlo ani k splneniu predpokladu prekročenia sumy 100 000 €, pri ktorej jej mala vzniknúť povinnosť informovať Radu RTVS. Cena plnenia totiž podľa sťažovateľky pri vyhlásení obchodnej verejnej súťaže nebola známa a nie je známa ani ku dňu podania sťažnosti.

Sťažovateľka ďalej zastáva názor, že nejednoznačnosť právnej úpravy vo veci informačnej povinnosti si vyžadovala zo strany národnej rady a jej výboru ústavnokonformný výklad, čo malo znamenať, že táto norma nemala byť vyložená v neprospech sťažovateľky, ktorá sa viackrát iniciatívne domáhala od Rady RTVS výkladu uvedeného ustanovenia a následne postupovala v súlade s ním.

3.2 Ďalšiu skupinu námietok sťažovateľky tvoria tvrdené nedostatky procesného charakteru pri prerokúvaní návrhu na jej odvolanie z funkcie generálnej riaditeľky RTVS v mediálnom výbore.

a) Sťažovateľka v prvom rade spochybňuje oprávnenie mediálneho výboru navrhnúť národnej rade jej odvolanie z vlastného podnetu a tvrdí, že výbor tak môže urobiť len na podnet Rady RTVS. Tento záver sťažovateľka vyvodzuje (v podstate len) z postavenia RTVS ako nezávislej verejnoprávnej inštitúcie, čo si podľa nej vyžaduje kreačnú nezávislosť, ktorej garantom má byť práve oprávnenie mediálneho výboru podať návrh národnej rade na odvolanie generálneho riaditeľa RTVS z funkcie len na podnet Rady RTVS.

b) Pri predkladaní, prerokúvaní a hlasovaní o návrhu na odvolanie sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS v mediálnom výbore na jeho schôdzi 12. júna 2012 boli podľa sťažovateľky porušené viaceré ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení účinnom do 31. decembra 2012 (ďalej len „rokovací poriadok národnej rady“), Pravidiel rokovania Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre kultúru a médiá (schválených uznesením výboru č. 4 z 2. mája 2012; ďalej len „pravidlá rokovania mediálneho výboru“) a Volebného poriadku o voľbe a odvolávaní funkcionárov (schváleného uznesením národnej rady č. 498 zo 17. júna 2011; ďalej len „volebný poriadok národnej rady“). K tomuto porušeniu malo dôjsť najmä tým, že

aa) návrh na odvolanie sťažovateľky mal byť zaradený na rokovanie výboru ako samostatný bod programu; návrh bol však prednesený len v rámci bodu programu „Rôzne“ a členovia mediálneho výboru o tom neboli vopred informovaní,

bb) predseda mediálneho výboru mal určiť z členov výboru spravodajcu, ktorý mal návrh preskúmať tak, akoby vykonával dokazovanie; spravodajca však formálne určený nebol, a ak by ním aj bol predseda mediálneho výboru, nevykonal vo veci žiadne šetrenie, hoci existovali protichodné názory na otázku, či sa sťažovateľka dopustila tvrdeného porušenia povinností,

cc) mediálnemu výboru mali byť predložené doklady osvedčujúce, že Rada RTVS sa dozvedela o spornej obchodnej verejnej súťaži až po jej vyhlásení; mediálnemu výboru však bol predložený len list predsedu Rady RTVS, že sa to tak stalo,

dd) na základe záverov dokazovania mal spravodajca pripraviť návrh uznesenia, ktoré malo byť predložené národnej rade spolu s odôvodnením; návrh uznesenia mediálneho výboru č. 20 ani samotné uznesenie však žiadne odôvodnenie neobsahovalo,

ee) správu a návrh uznesenia mal spravodajca predložiť sekretariátu mediálneho výboru, ktorý ho mal rozoslať všetkým členom výboru ustanoveným spôsobom; to sa podľa sťažovateľky nestalo,

ff) mediálny výbor mal na schôdzi posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky na odvolanie sťažovateľky, a svoje stanovisko k tomu mal zaujať v uznesení; to sa však nestalo,

gg) na rokovanie mediálneho výboru mala byť pozvaná sťažovateľka; pozvaná naň ale nebola.

Tieto nedostatky podľa názoru sťažovateľky spôsobili, že uznesenie mediálneho výboru č. 20 z 12. júna 2012 je postihnuté „*tak závažnými právnymi vadami*“, že je „*imperfektné*“ a tieto vady nemožno napraviť ani neskoršími opatreniami mediálneho výboru.

c) Sťažovateľka považuje za protiprávne aj uznesenie mediálneho výboru č. 22, pretože postup mediálneho výboru podľa nej nezodpovedal príslušným ustanoveniam ústavy a rokovacieho poriadku národnej rady a navyše sa ním mediálny výbor v podstate len pokúšal konvalidovať, resp. ratihabovať predchádzajúce nezákonné uznesenie č. 20, čo ale nebolo možné, pretože podľa sťažovateľky sa na uvedené uznesenie vôbec nemalo prihliadať. Sťažovateľka konkrétne vytýkala mediálnemu výboru tieto pochybenia:

aa) mediálny výbor bol podľa sťažovateľky povinný dať jej možnosť predniesť k „*obvineniam*“ jej stanovisko, čo sa podľa nej nestalo, pretože možnosť vystúpiť, ktorú dostala, bola „*formálnym prejavom snahy politickej korektnosti*“ a bola vedená len snahou odstrániť formálne porušenia, ktorých sa mediálny výbor dopustil pri schválení uznesenia č. 20. Mediálny výbor podľa sťažovateľky nemal ochotu vyjasniť si s ňou protichodné stanoviská, ale jeho motiváciou bola „*politická vôľa presadiť v RTVS svoje záujmy*“;

bb) výsledkom toho bolo, že k prijatiu uznesenia č. 22 došlo „*nielenže z politických dôvodov, ale navyše spôsobom aplikácie § 15 ods. 3 písm. h) Zákona o RTVS v rovine formálno-právnej a nie materiálno-právnej, čo je v zjavnom rozpore s rozhodovacou praxou ústavného súdu*“;

cc) podľa sťažovateľky bolo povinnosťou mediálneho výboru postupovať ako súd či tribunál a vo veci riadne zistiť skutkový stav, čo sa nestalo, pretože ani členom výboru neboli predložené dostatočné dôkazy vo veci (pozri napríklad vystúpenie poslanca P. A., citované v bode 2.3);

dd) existencia dvoch uznesení mediálneho výboru (uznesenia č. 20 a uznesenia č. 22, podľa sťažovateľky „*dvojrozhodnutia*“) podľa sťažovateľky vytvárala stav právnej neistoty, pretože nebol jasný vzájomný vzťah oboch týchto uznesení. V pléne národnej rady potom

podľa sťažovateľky nebolo zrejmé, o ktorom návrhu sa rozhoduje, resp. nebol predložený vlastne žiaden návrh, pretože uznesenie č. 20 je podľa sťažovateľky (právne neexistentným) paktom a uznesenie č. 22 žiadny samostatný návrh neobsahuje, pretože sa len odvoláva na uznesenie č. 20, ktoré je ale paktom. Taktiež nie je podľa sťažovateľky zrejmý vzťah bodu A uznesenia č. 22, ktorým sa prebralo celé pôvodné uznesenie č. 20 (vrátane určenia povereného člena mediálneho výboru), k bodu C uznesenia č. 22, ktorým mediálny výbor určil za spravodajcu poslanca M. Č.;

ee) uznesenia mediálneho výboru č. 20 ani č. 22 neobsahujú podľa sťažovateľky žiadne odôvodnenia, ktoré by objektívne odzrkadľovali celý proces odvolávania a ktoré by dali odpoveď na otázky, ktoré mali podstatný význam pre rozhodnutie mediálneho výboru a ktoré objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Stanovisko odboru legislatívy a aproximácie práva Kancelárie národnej rady, o ktoré väčšina členov mediálneho výboru oprela svoje uznesenie, bolo podľa sťažovateľky aspoň raz upravované a nebolo doručené ani členom výboru, ani sťažovateľke, čo sťažovateľka hodnotí ako zjavne arbitrálne konanie, nezlučiteľné s povahou Slovenskej republiky ako právneho štátu;

ff) okrem stanoviska Rady RTVS, ktorá vyslovila, že konanie sťažovateľky nepovažovala za porušenie zákona, sťažovateľka na svoju podporu poukázala aj na „*legislatívny zámer zákonodarcu*“, prednesený na rokovaní mediálneho výboru poslancom D. K. – v predchádzajúcom volebnom období ministrom kultúry Slovenskej republiky – podľa sťažovateľky predkladateľom návrhu zákona o RTVS.

Výsledkom postupu výboru bolo podľa sťažovateľky prijatie rozhodnutí, ktoré sú „*zmätočné... arbitrálne... na základe presadenia politickej moci, čo je nezlučiteľné s povahou právneho štátu v konaní, v ktorom sa rozhoduje o odvolávaní generálnej riaditeľky RTVS*“.

3.3 V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka poukazuje na nedostatky v procese jej odvolávania pri prerokovaní návrhu výboru v pléne národnej rady.

a) Predovšetkým nebolo podľa sťažovateľky dodržané ustanovenie § 25 rokovacieho poriadku národnej rady, pretože poslancom neboli najneskôr 24 hodín pred začatím

prerokovania návrhu na odvolanie sťažovateľky z funkcie odovzdané všetky písomné podklady rokovania.

b) Návrh na odvolanie sťažovateľky (tlač 112) nebol v súlade s § 26 ods. 3 rokovacieho poriadku národnej rady pridelený niektorému z výborov na zaujatie stanoviska, ktorý by zároveň určil spravodajcu. Naopak, mediálny výbor mal vystupovať v dvojjedinej úlohe navrhovateľa i spravodajcu.

c) Zo strany navrhovateľa (mediálneho výboru) neodzneli pri prerokovaní návrhu v pléne národnej rady ďalšie argumenty okrem tých, ktoré už podľa sťažovateľky boli vyvrátené (najmä neodznelo, že predseda Rady RTVS výslovne vylúčil pochybenie sťažovateľky, zámer zákonodarcu svedčil proti tvrdným dôvodom odvolania, sťažovateľka konala v súlade s výkladovým pravidlom Rady RTVS, sporné ustanovenie zákona o RTVS je neurčité, čo uznal aj predseda výboru, ktorý sa zároveň vyjadril, že otázka odvolania sťažovateľky patrí do kompetencie Rady RTVS).

d) Sťažovateľka nebola pri rokovaní v pléne národnej rady vypočutá ako ten, o čiom práve sa koná, ale ako hosť, preto jej nebol zaručený riadny proces. Z celého procesu podľa nej nevyplývala snaha o objektívne predloženie všetkých informácií plénu, aby si toto mohlo samo vytvoriť objektívny názor na prerokúvanú vec.

e) Uznesenie národnej rady č. 63 je podľa sťažovateľky nepreskúmateľné aj pre nedostatok formy, keďže neobsahuje žiadne obsahové vymedzenie skutku, kvôli ktorému bola sťažovateľka odvolaná z funkcie, t. j. určenie, ktorú povinnosť sťažovateľka svojím konaním porušila. Tým podľa sťažovateľky toto uznesenie neobsahuje „*zákonom požadované obsahové náležitosti*“. Ďalej napadnuté uznesenie neobsahuje žiadne odôvodnenie napriek tomu, že táto požiadavka podľa sťažovateľky vyplýva z judikatúry ústavného súdu.

f) Napokon aj tajné hlasovanie o odvolaní sťažovateľky bolo podľa nej nezákonné, pretože návrh na vykonanie tajného hlasovania bol schválený národnou radou napriek tomu,

že návrh na jeho vykonanie nebol podaný najneskôr pred začatím prerokovania uvedeného bodu programu.

4. Zo všetkých sťažovateľkou tvrdených pochybení v postupe národnej rady a výboru pri prerokovaní návrhu na odvolanie sťažovateľky z funkcie vyvodzuje sťažovateľka porušenie svojho základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám zaručeného v čl. 30 ods. 4 ústavy, základného práva na výkon zárobkovej činnosti zaručeného v čl. 35 ods. 1 ústavy a základného práva na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Doslovne k tomu sťažovateľka v sťažnosti uvádza:

«Ako Sťažovateľka už uviedla vyššie, NR SR svojím Napadnutým uznesením (č. 63 z 26. júna 2012, pozn.) odvolala Sťažovateľku z funkcie generálnej riaditeľky RTVS. K takémuto odvolaniu potom môže dôjsť len z taxatívne vymedzených zákonných dôvodov. Dôvod, pre ktorý údajne došlo k odvolaniu Sťažovateľky [konkrétne porušenie informačnej povinnosti generálnej riaditeľky RTVS voči Rade RTVS podľa § 15 ods. 3 písm. h) Zákona o RTVS] však naplnený nebol, ako sme už preukázali vyššie. Navyše spôsob a postup, akým došlo k tomuto odvolaniu znemožnil Sťažovateľke riadne sa brániť voči tvrdenému porušeniu jej povinnosti a navyše znemožnil prijať členom Výboru a plénu NRSR kvalifikované rozhodnutie vo vzťahu k Sťažovateľke. Podstatné porušenia procesných ustanovení v procese odvolávania Sťažovateľka detailne rozobrala v kapitole 3.2. K odvolaniu Sťažovateľky tak došlo bez akéhokoľvek právneho (či aspoň racionálneho) dôvodu.

Svojím konaním a rozhodnutím preto NR SR hrubým spôsobom porušila základné práva Sťažovateľky garantované jej Ústavou, a to konkrétne právo na prístup k voleným a iným verejným funkciám (čl. 30 ods. 4 Ústavy) ako a jej právo na výkon zárobkovej činnosti (čl. 35 ods. 1). Svojím konaním ultra vires, teda nad rámec Ústavy a zákona, NR SR zároveň hrubým spôsobom porušila princípy právneho štátu, osobitne princíp právnej istoty a viery jednotlivca v právo a jeho aplikáciu, predvídateľnosti rozhodnutí orgánov verejnej moci aplikujúcich právnu normu a princípu „čo nie je dovolené, je zakázané“, ktorého adresátom sú orgány verejnej moci, NR SR sa preto dopustila aj porušenia princípov garantovaných čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy. Navyše svojimi Výbor aj NRSR rozhodnutiami a konaním, ktoré týmto rozhodnutiam predchádzalo, opakovane a závažným

spôsobom porušili základné právo na inú právnu ochranu, ktoré sťažovateľke garantuje čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.»

4.1 Porušenie základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám zaručeného v čl. 30 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy odôvodňuje sťažovateľka takto:

«Generálny riaditeľ RTVS je štatutárnym orgánom RTVS, ktorý riadi jej činnosť a koná v jej mene. Ide o volenú funkciu, i keď nepriamo, keďže voliteľmi generálneho riaditeľa nie sú priamo občania, ale NR SR. Funkcia generálneho riaditeľa RTVS sa vykonáva v pracovnom pomere. Funkčné obdobie generálneho riaditeľa RTVS je päť rokov.

Ku skoršiemu skončeniu tohto funkčného obdobia môže dôjsť iba z taxatívne uvedených dôvodov, ktorými sú (1) vzdanie sa funkcie, (2) odvolanie z funkcie z taxatívne uvedených zákonných dôvodov alebo (3) smrť. Pokiaľ však nenastane niektorá z týchto troch príčin, generálny riaditeľ (rovnako ako akýkoľvek iný verejný funkcionár, či už volený alebo menovaný) sa môže spoliehať na to, že svoju funkciu bude môcť počas celého svojho funkčného obdobia vykonávať nerušene od svojvôle štátu, resp. jeho jednotlivých zložiek a orgánov. Opačný záver by bol v právnom štáte absolútne nemysliteľný. Stanovenie dĺžky funkčného obdobia by totiž nemalo vôbec žiadne opodstatnenie, ak by verejný funkcionár mohol byť odvolaný z akýchkoľvek dôvodov a akýmkoľvek postupom, hoci právny poriadok dôvody odvolania a postup odvolania presne ustanovuje. Päťročné funkčné obdobie generálneho riaditeľa RTVS by preto malo byť garanciou stability a nezávislosti výkonu jeho funkcie bez ohľadu na volebné obdobia NR SR a toto funkčné obdobie preto nemôže byť pri nezmenenej zákonnej úprave ľubovoľne skracované jeho odvolaním len z dôvodov zmeny politického prostredia. Politická strata dôvery v generálneho riaditeľa zvoleného NR SR v predchádzajúcom volebnom období preto nemôže byť dôvodom na jeho odvolanie. V tej súvislosti len dodávame, že zo Zákona o RTVS (§ 2) ako aj z jeho účelu vyplýva, že RTVS je inštitúciou, ktorá má byť nezávislá od aktuálneho politického prostredia resp. od mocenských štruktúr štátu. Ako totiž uvádza aj dôvodová správa k návrhu Zákona o RTVS „Verejnoprávnym médiám, predovšetkým však Slovenskej televízii okrem nedoriešeného a stále sa prehľbujúceho nedostatočného finančného zabezpečenia neprospeli ani časté výmeny generálnych riaditeľov a s ním súvisiace personálne zmeny, do ktorých boli často premietané politické či mocenské záujmy.“

Sťažovateľka samozrejme nespochybňuje právomoc NR SR odvolať GR RTVS aj pred uplynutím jej päťročného funkčného obdobia. Netvrdí, že jej právo zotrvať vo verejnej funkcii je neobmedzené a trvá (musí trvať) po dobu celého päťročného funkčného obdobia (ako tomu bolo napr. v uznesení Ústavného súdu č. II. ÚS 796/00, kde navrhovateľ dospel k záveru, že NR SR nemá v Ústave zakotvenú právomoc odvolať predsedu Najvyššieho súdu). Ani netvrdí, že by mala nejaký nárok na predĺženie jej funkčného obdobia (ako tomu bolo v náleze Ústavného súdu I. US 238/04, kde sa sťažovatelia domáhali práva výkonu svojej funkcie na čas dlhší než boli zvolení, a to z dôvodu zmeny právnej úpravy prijatej počas výkonu funkcie, ktorá predlžovala funkčné obdobie z 5 na 7 rokov). Sťažovateľka však tvrdí, že môže byť odvolaná len zo zákonných dôvodov a len zákonným postupom. K odvolaniu žiadneho verejného funkcionára nesmie dochádzať svojvoľne, voluntaristicky („tak chcem, tak to bude“).

*Právo na prístup k voleným a iným verejným funkciám v zmysle čl. 30 ods. 4 Ústavy tak bude prirodzene zahŕňať nielen právo na nadobudnutie funkcie ale aj právo na jej nerušený výkon a ochranu pred protiprávnym zbavením tejto funkcie. Uvedený názor už vyslovil v rámci svojej rozhodovacej praxe aj Ústavný súd, keď sám konštatoval, že „**právo na prístup k voleným a iným verejným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 ústavy zahŕňuje aj právo volené a iné verejné funkcie nerušene vykonávať, vrátane práva na ochranu pred protiprávnym zbavením funkcie.**“ (v poznámke pod čiarou je odkaz na uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 62/2011 z 8. februára 2011, pozn.)*

V tej súvislosti Ústavný súd v inom svojom uznesení, aplikovateľnom aj na prípad posudzovaný v tejto sťažnosti, ďalej uviedol, že „ústavný súd rešpektuje, že základné právo na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok garantované čl. 30 ods. 4 ústavy by strácalo akýkoľvek právny význam, ak by príslušný orgán verejnej moci osobu, ktorá bola do príslušnej ústavnej (verejnej) funkcie ústavou ustanoveným spôsobom ustanovená, neumožnil riadny výkon tejto ústavnej (verejnej) funkcie, resp. ak by ju bez akejkoľvek ústavnej či zákonnej opory z takejto ústavnej (verejnej) funkcie odvolal [napr. ak by mu ústava (alebo zákon) takúto právomoc nezverovala, resp. by ju nebolo možné z ústavy (ani zákona) v žiadnom prípade vyvodit].“

Za daných okolností by sa nepochybne dalo uvažovať o možnom porušení základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy v prípade, ak by bol občan odvolaný z ústavnej

(verejnej) funkcie z iných dôvodov alebo nad rámec dôvodov, ktoré ustanovuje ústava (ak by napr. prezident odvolal z funkcie sudcu Ústavného súdu nad rámec dôvodov uvedených v čl. 138 ods. 2 ústavy alebo predsedu najvyššieho súdu z funkcie nad rámec dôvodov uvedených v čl. 147 Ústavy príp. aj z iných dôvodov), alebo nad rámec dôvodov uvedených v zákone (napr. ak by národná rada navrhla prezidentovi odvolať generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) z iných dôvodov, ako sú uvedené v § 8 ods. 3 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov a prezident by takýto návrh akceptoval].“ (v poznámke pod čiarou je odkaz na uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 46/2011-13 zo 17. februára 2011, nesprávne citované ako „zo dňa 11. 2. 2011“, pozn.)

Rovnaký názor vyslovil ústavný súd Českej republiky, keď vo vzťahu k čl. 21 ods. 4 Listiny konštatoval, že „čl. 21 odst. 4 Listiny se **nevztahuje pouze na přístup k veřejné funkci ve smyslu vzniku funkce, ale zahrnuje i právo na její nerušený výkon včetně práva na ochranu před protiprávním zbavením této funkce.** Účast na správě věcí veřejných, která je smyslem celého článku 21, se nevyčerpává pouhým získáním funkce, nýbrž **logicky trvá po celou dobu výkonu této funkce.** Pokud je tedy tímto článkem Listiny sledováno umožnit občanům správu veřejných záležitostí, **musí být subjekt vykonávající funkci nadán rovněž ochranou před libovůlí státu, která by mu mohla bránit ve výkonu veřejné funkce. Samotné právo na přístup k veřejným funkcím by nemělo smysl, pokud by neobsahovalo i ochranu v průběhu výkonu funkce.**

V této souvislosti je **možno poukázat též na závěry odborné nauky, dle níž „z tohoto ustanovení (čl. 21 odst. 4 Listiny) lze dovodit základní právo se o takové funkce ucházet (kandidovat) a v případě jejich nabytí je také nerušeně vykonávat, tzn. právo si takovou funkci po stanovenou dobu podržet, pokud nenastanou podmínky pro ukončení jejího výkonu (inkompatibilita).“** Srov Filip, J.: Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva. Masarykova univerzita, Brno, 2001, s. 145.“ (v poznámke pod čiarou je odkaz na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 53/06 z 12. septembra 2006, pozn.)

Napadnutým uznesením NR SR a postupom, ktorý mu predchádzal, tak bolo porušené základné právo sťažovateľky na jej prístup k voleným a iným verejným funkciám. Bol teda porušený čl. 30 ods. 4 Ústavy a to v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy.

*Z princípu právneho štátu (čl. 1 ods. 1 Ústavy) totiž vyplýva postulát, že jednou z podstatných zložiek každého konania, v ktorom sa rozhoduje o uplatnení, resp. o ochrane niektorého zo základných práv alebo slobôd (a to bez ohľadu na povahu orgánu, pred ktorým takéto konanie prebieha), je jeho **objektivita, ktorou sa v rozhodovacom procese musí vylúčiť svojvôľa orgánu**. NR SR, viazaná princípmi právneho štátu a kategorickým príkazom čl. 2 ods. 2 Listiny, môže konať len na základe Ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ako však vyplýva z vyššie uvedeného skutkového stavu a z porušenia celého radu noriem procesného a hmotnoprávneho charakteru, **NR SR v intenciách citovaných článkov Ústavy (čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2) nepostupovala.**»*

4.2 Namietané porušenie základného práva na slobodnú voľbu povolania, na podnikanie a výkon inej zárobkovej činnosti zaručeného v čl. 35 ods. 1 ústavy sťažovateľka odôvodnila takto:

«V zmysle čl. 35 ods. 1 Ústavy „Každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.“

Ako sme už uviedli vyššie generálny riaditeľ RTVS je vo vzťahu k RTVS v pracovnom pomere. Na pracovnoprávne vzťahy generálneho riaditeľa sa vzťahuje osobitný predpis, ktorým je zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov. V zmysle § 1 ods. 4 tohto zákona na pracovnoprávne vzťahy zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme sa vzťahuje Zákonník práce, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.“

*Výkon funkcie generálneho riaditeľa RTVS je tak výkonom jeho zárobkovej činnosti, ktorá požíva ochranu čl. 35 Ústavy spadajúceho do kategórie hospodárskych a sociálnych práv. Tento článok zahŕňa **právo každého na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať zárobkovú činnosť**. Toto právo tak umožňuje občanom **zabezpečiť potrebné existenčné predpoklady** nielen pre toho, kto svoju prácu predáva (či už je to podnikateľ alebo zamestnanec), ale aj pre jeho rodinu.*

*Sťažovateľka si samozrejme uvedomuje, že toto jej právo na zárobkovú činnosť nemožno chápať absolútne a **podlieha celému množstvu zákonných podmienok a obmedzení**. V predmetnom prípade však ide práve o to, že NR SR svojím arbitrárnym*

a svojvoľným postupom a následným rozhodnutím porušila právo garantované sťažovateľke Ústavou, keď ju obmedzila vo výkone jej práva protizákonne (nerešpektovaním zákonných dôvodov pre odvolanie Sťažovateľky z funkcie a hrubým a opakovaným porušením procesných pravidiel odvolávania) a nie v súlade so zákonnými obmedzeniami stanovenými pre výkon funkcie generálneho riaditeľa RTVS.

*Príčinná súvislosť medzi konaním Výboru a pléna NR SR a z toho plynúcich rozhodnutí (Uznesenie 20, Uznesenie 22 (výboru pre kultúru a médiá, pozn.), Napadnuté uznesenie – národnej rady, pozn.) na jednej strane a porušením práva na výkon zárobkovej činnosti na druhej strane je potom viac ako zrejmé. Na základe odvolania Sťažovateľky z funkcie totiž **Sťažovateľka nemôže vykonávať funkciu generálnej riaditeľky RTVS, teda funkciu s príslušným finančným ohodnotením a špecifickou náplňou práce, ktorá zodpovedá jej kvalifikácii.** Preradenie na inú pracovnú pozíciu v RTVS porovnateľnú s pozíciou generálneho riaditeľa totiž nie je možné.*

*Navyše, keďže Sťažovateľka bola odvolaná z funkcie generálnej riaditeľky RTVS, **bezprostredne jej hrozí aj vznik škody v podobe straty nároku na odstupné v sume trojnásobku jeho priemernej mesačnej mzdy (Generálnemu riaditeľovi RTVS pritom patrí mesačná mzda rovnajúca sa štvornásobku priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zverejnenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok).** Na toto odstupné by mala Sťažovateľka nárok, ak by došlo k skončeniu jej funkcie riadne, tj. uplynutím päťročného funkčného obdobia (vid' § 16 ods. 6 Zákona o RTVS).*

Okrem uvedeného Sťažovateľka je v dôsledku arbitrárneho Napadnutého uznesenia priamo poškodená tým, že sa na ňu vzťahujú obmedzenia po skončení výkonu verejnej funkcie v zmysle čl. 8 Ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého sa Sťažovateľke (na ktorú sa tento ústavný zákon vzťahuje podľa čl. 2 ods. 1 písm. u) v dôsledku Napadnutého uznesenia zakazuje počas jedného roka od skončenia výkonu verejnej funkcie

a) byť zamestnaná v pracovnom pomere alebo obdobnom pracovnoprávnom vzťahu u tých osôb, ak je jej mesačná odmena v tomto zamestnaní vyššia ako 10-násobok minimálnej mzdy,

b) byť členom riadiaceho, kontrolného alebo dozorného orgánu týchto osôb,

c) byť spoločníkom, členom alebo akcionárom tých osôb,

d) mať uzatvorenú zmluvu o prokúre, mandátnu zmluvu, komisionársku zmluvu, zmluvu o sprostredkovaní, zmluvu o obchodnom zastúpení, zmluvu o tichom spoločenstve alebo darovaciu zmluvu s týmito osobami,

e) mať uzatvorenú zmluvu, ktorej obsahom je oprávnenie konať v mene tých osôb.

V prípade legitímneho a ústavne konformného odvolania Sťažovateľky z funkcie by predmetné obmedzenie bolo legitímne, avšak práve vzhľadom na arbitrárnosť Napadnutého uznesenia a porušenia iných ústavných práv Sťažovateľky nemôže byť legitímne uplatnenie tohto zákonom stanoveného obmedzenia vykonávať zárobkovú činnosť garantovanú čl. 35 ods. 1 Ústavy.

Vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 70/97 sa ústavný súd vyjadril k vzájomnej väzbe medzi právom podnikat' a princípom trhovej ekonomiky vyjadrenom v čl. 55 ods. 1 ústavy (ústavný súd neopomína, že v zmysle tohto ustanovenia ústavy ide o princípy sociálne a ekologicky orientovanej trhovej ekonomiky, pozn.), keď vyslovil právny názor, podľa ktorého „právo podnikat' je ústavnou zárukou slobody výkonu hospodárskej činnosti. Základom trhového hospodárstva a s ním spätou hospodárskej súťaže je voľnosť vstupu na trh a rovnosť pravidiel správania sa na trhu pre všetkých účastníkov hospodárskej súťaže. Vstup na trh je súčasťou ústavou zaručeného práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť, pretože v trhovom hospodárstve je podstatné uplatnenie práva podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na trhu.“

Ústavný súd v inej veci zdôraznil, že právne názory nemôžu legitimizovať taký obmedzujúci zásah, ktorý úspech určitej skupiny podnikateľov, resp. osôb uskutočňujúcich inú zárobkovú činnosť v zákonom vytvorenom konkurenčnom (trhovom) prostredí bez ústavne akceptovateľného dôvodu (cieľa) neodôvodnene sťažuje alebo dokonca priamo vylučuje v prospech úspechu inej skupiny podnikateľov alebo skupiny ďalších subjektov uskutočňujúcich inú zárobkovú činnosť. (Nález Ústavného súdu z 18. 5. 2010 č. k. PL. ÚS 13/09-81).

NR SR preto porušila právo Sťažovateľky na jej výkon zárobkovej činnosti garantovaný čl. 35 ods. 1 Ústavy.

Sťažovateľka pritom nespochybňuje, že porušenie práv priznaných Ústavou nemôže samo osebe nastať rozhodnutím štátneho orgánu (v tomto prípade NR SR), ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc. (I. ÚS 44/03). NR SR však pri odvolávaní sťažovateľky konala nad rámec, resp. v rozpore svojich oprávnení garantovaných jej Ústavou, zákonom o RTVS a príslušnými procesnoprávnymi predpismi (Rokovací poriadok NR SR, Volebný poriadok NRSR, Poriadok rokovania Výboru). Navyše postup a rozhodnutia Výboru a NR SR nie sú preskúmateľné iným orgánom ako Ústavným súdom a Sťažovateľka nemá možnosť brániť sa proti tomuto postupu a následným rozhodnutiam žiadnym opravným prostriedkom okrem tejto sťažnosti.»

4.3 Namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľka odôvodnila takto:

«Sťažovateľka sa domnieva, že už v kapitole 3.2 pomerne rozsiahlo preukázala, že NR SR (a Výbor) svojimi rozhodnutiami a konaním, ktoré týmto rozhodnutiam predchádzalo, opakovane a závažným spôsobom porušila základné právo na súdnu a inú právnu ochranu, ktoré Sťažovateľke garantuje čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Preto si na tomto mieste Sťažovateľka dovoľuje už iba rezumovať nasledovné.

K porušeniu práva na súdnu (resp. inú právnu, pozn.) ochranu rozhodnutím (orgánu verejnej moci, pozn.) pôjde predovšetkým vtedy, ak rozhodnutie je arbitrárne, a teda je prejavom zjavnej svojvôle pri výklade a aplikácii právnej normy, ak výrok rozhodnutia nie je v súlade s priebehom konania alebo ak rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené. (II. ÚS 249/07).

Do obsahu základného práva na súdnu (resp. inú právnu, pozn.) ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej (resp. inej právnej, pozn.) ochrany pôjde len vtedy, ak sa

na zistený stav vecí použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Pri odvolaní Sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS Zákon o RTVS a Ústava vyžadujú, aby boli dodržané zákonné dôvody a procedurálne postupy pre odvolávanie. Tieto procedurálne postupy sú upravené vo Volebnom poriadku NR SR, pretože Volebný poriadok NR SR sa podľa čl. 18 primerane vzťahuje popri voľbe aj na proces odvolávania verejných funkcionárov. Pri posudzovaní toho, čo je primerané, musí viesť k záveru, že aplikácia pravidiel primeranosti nemôže viesť k úľave z požiadaviek na procedúru len preto, že procedurálne nuansy pri voľbe sú komplikovanejšie ako pri odvolávaní. Aj pri odvolávaní, hoci sa naň kvantitatívne bude aj pri primeranej aplikácii ustanovení o voľbe vzťahovať podstatne menej ustanovení ako na postup pri voľbe funkcionárov, treba procedúru dodržiavať, a to práve preto, že ide o postup, ktorý nesmie byť arbitrárny ale naopak, ktorý musí byť založený na dokazovaní, overovaní skutkového stavu a povinnosti rozhodnúť podľa práva.

Celkovo je potrebné si uvedomiť, že v danom prípade nie je možné aplikovať pravidlá, ktoré sa aplikujú na rokovanie pléna NR SR a jeho výborov rovnako ako pri plnení ich zákonodarnej činnosti. V prípadoch, ako je Sťažovateľkin, to nie je možné najmä s poukázaním, že ide o iný druh konania, kedy NR SR rozhoduje o jej právach, resp. rozhoduje o porušení jej povinnosti a vyvodzuje z toho zodpovednosť vo forme sankcie – odvolanie z funkcie. T.j. či už ide o Rokovací poriadok NR SR alebo Volebný poriadok NR SR, je potrebné tieto pravidlá primerane aplikovať na daný typ konania, aby sa tým dosiahol ústavno-právny výklad účelu tejto úpravy pre takýto typ konania, t.j. predmetná procesná úprava musí byť aplikovaná v zmysle „fair trial“, v zmysle riadneho procesu garantujúceho právo na právnu ochranu. Musí ísť o aplikáciu tejto právnej úpravy takým spôsobom, aby sa zamedzilo priebehu procesu v intenciách presadenia politickej sily väčšiny rešpektujúc len čisto formálne aspekty tejto právnej úpravy (ani len tie však v danom prípade neboli dodržané).

Ak teda NR SR v danom prípade plní funkciu inú ako zákonodarnú a ak je teda pri danom rozhodovaní v rovnakom postavení ako iný orgán verejnej moci (PL. ÚS 14/2006), aj NR SR je povinná konať v medziach takej procesnej úpravy, ktorá má základný účel, aby vymedzila mantinely právneho procesu (pravidlá hry), rešpektujúc procesné práva tých,

ktorí majú právny záujem na výsledku konania, kde sa právo netvorí, ale aplikuje, a kde je arbitrárnosť „ťažkým hriechom“ voči týmto pravidlám.

V danom prípade preto treba pravidlá procesu, ktoré boli síce a priori ustanovené k tomu, aby dali politickému procesu formu, treba vykladať v súlade s všeobecnými procesnými predpismi, prinajmenšom v rozsahu, v akom platia pred správnymi orgánmi a súdmi – tak, aby aj v rámci parlamentnej procedúry bolo riadne zabezpečené právo na právnu ochranu parlamentom a jeho výbormi.

Tam, kde sa rozhoduje o práve, nemôže existovať len hmotné subjektívne oprávnenie, napr. právo nebyť odvolaný z iných ako zákonných dôvodov, právo nemusieť znášať negatívne právne dôsledky, ktoré právo spája s odvolaním pri zistení porušenia povinnosti, ak som nič neporušil. Takéto právo by bolo len iluzórne, nekompletné bez existencie procesných garancií, bez práv na riadny proces, práva na právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy a čl. 6 Dohovoru. Ak o hmotnom práve, alebo o hmotnoprávnom postavení s dopadmi naň podľa výsledku rozhodnutia rozhoduje orgán verejnej moci, autoritatívne, bez možnosti adresáta toto rozhodnutie odvrátiť, a s povinnosťou dôsledky takéhoto rozhodnutia strpieť, musí existovať právne minimum procesných pravidiel, ktoré budú garantovať, že takýto orgán aj naozaj rozhodne podľa práva alebo že aspoň ho k tomu budú procesné pravidlá v maximálnej miere nútiť, a jeho postup bude možné podrobiť preskúmaniu z hľadiska spravdnosti.

Pritom v prípade rozhodovania NR SR, resp. Výboru v tejto kauze malo byť garantované minimálne to, že orgán (Výbor, plénum NRSR) musí byť povinný preveriť skutkový stav a vykonať aspoň minimálne zisťovanie (dokazovanie), aby nevychádzal zo svojich pocitov alebo subjektívnych záverov, ale z dostatočne zistenej objektívnej pravdy o stave veci, pričom by mal toho, koho sa rozhodnutie týka, vypočuť a umožniť mu vyjadriť sa k skutkovému základu ako podkladu pre svoje rozhodnutie, ako aj vziať do úvahy všetky relevantné argumenty svedčiace v jeho prospech. Procesný postup musí byť teda formovaný takými zásadnými pravidlami, ktorých uplatnenie garantuje, že sa aspoň vytvoria základné predpoklady, aby mohlo byť rozhodnuté spravodlivo, preto aj v rovine ústavnosti treba trvať na dodržaní týchto pravidiel, a ich porušenie hodnotiť ako vybočenie z minimálneho ústavného rámca základného práva na inú právnu ochranu (podľa čl. 46 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy – účel, podstata, zmysel). Pritom výsledkom tohto rozhodovacieho procesu

musí byť rozhodnutie, ktoré musí byť sprevádzané zrozumiteľnými a dostatočnými dôvodmi, odôvodňujúcimi tak spôsob zistenia skutkového stavu ako aj právne závery, ktoré boli podkladom pre vydanie tohto aktu aplikácie práva.

*V prípade, ako je tento, Výbor nemôže rozhodnúť bez pléna NR SR, a plénum NR SR bez Výboru (ale ani bez ďalšieho výboru v postavení spravodajcu). Oba orgány prijímajú na seba či už podmieňujúce alebo nadväzujúce rozhodnutia, v každom prípade oba sú povinní pri tom vychádzať z riadne zisteného skutkového stavu, odôvodňujúceho uplatnenie právnych dôvodov na odvolanie generálneho riaditeľa RTVS. V oboch prípadoch bolo ich povinnosťou riadne zisťovať skutkový stav, umožniť realizovať právo dotknutej osoby, ktorej sa rozhodnutie týka – Sťažovateľky na vypočutie a vyjadrenie sa k skutkovému stavu a spôsobu jeho zisťovania (teda s reálnym opodstatnením a nielen, ako to bolo v danom prípade. len formalistickým umožnením realizovať právo byť vypočutý bez reálnej ochoty brať na tieto vyjadrenia – obhajobu akýkoľvek zreteľ). Zároveň oba orgány, hoci sú „výhonkami“ politickej moci (parlamentu), mali postupovať tak, aby nevznikali pochybnosti o ich snahe vybaviť vec politicky, naopak, aby bolo jasné, že politikum ustupuje požiadavke na objektivitu, a že rozhodovací proces, nakoľko ide o kolektívne orgány, kde prebieha vnútorná komunikácia a formovanie kolektívnej vôle v otvorenom, verejnom procese, pred zrakmi verejnosti, sa napriek svojmu voluntárnemu charakteru, bude riadiť základným zreteľom, že ide o zistenie, kto je v práve, a nie o realizáciu nejakých iných postranných dôvodov, maskujúcich sa právnymi argumentmi. Výsledkom celého procesu malo byť preto rozhodnutie, z ktorého by bolo jasné, prečo a ako príslušný orgán rozhodol a či a aké dôvody príslušný orgán skúmal a v akom rozsahu sa s nimi stotožnil. **Takéto atribúty však Napádané uznesenie (národnej rady, pozn.) ani Uznesenie č. 20 a 22 (mediálneho výboru, pozn.) nenapĺňuje.***

V predmetnej veci bolo porušené právo Sťažovateľky na prerokovanie vlastnej veci pred orgánom (nestranným, ktorého cieľom je objektívne zistiť skutkový stav a vyvodiť z neho objektívne závery), pretože v danom prípade nebola Sťažovateľka vypočutá ako druhá strana (kvázi „obvinená“). Zisťovanie, dokazovanie neprebehlo, resp. len veľmi formálne, bez možnosti Sťažovateľky vyjadriť sa k podkladu pre Napádané uznesenie, ako ani pre Uznesenie č. 20 alebo Uznesenie č. 22. Rozhodnutia oboch orgánov (Výboru ako aj NR SR) sú arbitrárne, nedostatočne alebo vôbec neodôvodnené. Ani formálne

pravidlá o etapách procesu, lehotách, predkladaní určitých dokumentov, neboli dodržané, „čo môže mať vplyv na zákonnosť ústavnosť rozhodnutia vo veci“. NR SR síce rozhodla v medziach návrhu Výboru, avšak spôsobom, z ktorého nie je jasné nielen to, aké dôvody podmieňujú rozhodnutie, ale ani aké ustanovenie St'ážovateľka porušila, hoci bola pre toto porušenie odvolaná z funkcie. Vonkajškové, súbežné prejavy správania sa členov Výboru, pléna, ich vedenia, predsedu a pod. dávajú poznať, že ciele v oboch rozhodovacích procesoch si oba orgány postavili tak, že im vôbec nešlo o porušenie zákona a odvolávanie preň, ale o snahu o účelové využitie zákona a politické (mimoprávne) ciele.

V danej veci, hoci by aj dôvody pre rozhodnutie objektívne existovali (čomu však nenasvedčuje okrem účelovej a vykonštruovanej argumentácie predloženej Výborom reprezentovaného predstaviteľmi vládnucej väčšiny), konanie o predmetných rozhodnutiach neprebehlo (zahrňujúc výsledok týchto konaní) tak, aby dávalo záruku spravodlivého a férového rozhodovania. Tým pádom už samotné porušenie práva na inú právnu ochranu je dostatočným dôvodom pre zistenie, že ide o rozhodnutia protiústavné, odporujúce základnému právu (tu čl. 46 Ústavy – právu na inú právnu ochranu a čl. 6 Dohovoru).

V danom prípade je mutatis mutandis možné aplikovať závery Ústavného súdu SR uvedené v odôvodnení (v bodoch 34 a nasl.) uznesenia Ústavného súdu vo veci PL. ÚS 14/06, podľa ktorého bolo povinnosťou Výboru ako aj pléna NR SR aplikovať na daný prípad nasledujúce pravidlá:

a) Ústavný princíp legality štátnej moci vyjadrený v čl. 2 ods. 2 Ústavy obsahuje ústavné pravidlo, v rámci ktorého každý orgán verejnej moci vrátane poradných orgánov sám (autonómne) určuje nielen to, aký druh právnej úpravy použije pri rozhodovaní, ale aj to, akým spôsobom prikróčil k jeho výkladu, avšak vždy v súlade s princípom právneho štátu, ktorý je vyjadrený v citovanom článku Ústavy. Ústavný príkaz, ktorý je v čl. 2 ods. 2 Ústavy, je súčasne aj ustanovením povinnosti vykladať ústavné a zákonné normy tak, aby sa tento ústavný príkaz rešpektoval v celom vymedzenom rozsahu (III. ÚS 143/02).

b) Ustanovenie podmienok, ktoré musí spĺňať osoba, ktorej odvolanie sa navrhuje /o ktorej odvolávaní sa rozhoduje/, možno z pohľadu čl. 2 ods. 2 Ústavy považovať za obmedzenie výkonu zákonom ustanovenej právomoci. Toto obmedzenie pritom viaže všetky orgány, ktoré sa podieľajú na procese odvolávania. V prípade procesu odvolania

Sťažovateľky bol Výbor oprávnený navrhnúť toto odvolanie (abstrahujúc od otázky, či tak mohol konať len na základe podnetu Rady RTVS alebo aj z vlastného podnetu) len v prípade, ak Sťažovateľka spĺňa uvedené predpoklady – t.j. ak došlo k porušeniu zákonnej povinnosti. To isté je povinná posúdiť NR SR, prípadne jej orgány pred samotným hlasovaním o súhlase s návrhom.

c) V prípade NR SR je nutné rozlišovať jej zákonodarnú právomoc a inú právomoc, ktorá je v podstate aplikáciou zákona. Vo svetle uvedeného nie je rozdiel medzi postavením NR SR, vlády, ministerstva či akéhokoľvek iného orgánu verejnej moci. NR SR je v uvedenom prípade povinná postupovať v súlade so zákonom a ani samotná skutočnosť, že svoju vôľu vykonáva hlasovaním poslancov, ktorí vykonávajú svoj mandát podľa svojho svedomia a presvedčenia (čl. 73 ods. 2 Ústavy), ju nezbujuje povinnosti dodržiavať zákon, ktorý pre poslancov nevyplýva len z čl. 2 ods. 2 Ústavy, ale ku ktorej sa výslovne zaviazali svojím sľubom (čl. 75 ods. 1 Ústavy).

d) Aj pokiaľ NR SR dospeje k názoru, že kandidát spĺňa zákonné podmienky (t.j. dospeje k záveru, že Sťažovateľka porušila zákonom stanovenú povinnosť), je oprávnená vysloviť záver, že Sťažovateľku z funkcie neodvoláva. V prípade odvolávania z funkcie je povinnosťou NR SR (Výboru) vychádzať len z posúdenia právnych predpokladov a pri hlasovaní ju nesmie ovplyvniť politický nesúhlas s kandidátom, resp. inak politicky motivovaný cieľ (na rozdiel od menovania do funkcie, kde prípadným rozhodnutím nemôže dôjsť k porušeniu ústavne garantovaného práva/práv takejto osoby, v prípade odvolávania z funkcie k takémuto porušeniu reálne dôjsť môže, a preto musí byť podľa názoru Sťažovateľky politická motivácia a záujem v celom rozsahu vylúčená pri presadzovaní takéhoto rozhodnutia).

e) Navyše ešte pred samotným hlasovaním o odvolávaní Sťažovateľky z funkcie bolo povinnosťou NR SR (Výboru) osvedčiť osobitným rozhodnutím splnenie príslušných podmienok, a to ako predbežnú otázku obsahu § 18 ods. 4 písm. c) v spojení s § 15 ods. 3 písm. h) Zákona o RTVS pred samotným hlasovaním o vyslovení súhlasu s odvolaním Sťažovateľky z funkcie. Pokiaľ by NR SR mala dospieť k záveru, že tieto podmienky na odvolanie Sťažovateľky z funkcie nie sú splnené, tak nemohla ani návrhu nevyhovieť (zrejme vyhovieť, pozn.). Naopak, podľa názoru Ústavného súdu by (v intenciách uvedeného rozhodnutia PL. ÚS 14/06) schválenie návrhu Výboru na odvolanie Sťažovateľky z funkcie

generálnej riaditeľky zo strany NR SR bez riadneho skúmania, či Sťažovateľka porušila zákon (teda či bol daný dôvod pre jej možné odvolanie), znamenalo, že tieto orgány verejnej moci nekonali v rozsahu ustanovenom zákonom a v súlade s ústavnou povinnosťou.

f) Oprávnenie posúdiť splnenie zákonných podmienok nemožno stotožňovať so svojvôľou a zamieňať ho s politickým posúdením Sťažovateľky. NR SR mala povinnosť pri posudzovaní, či Sťažovateľka porušila zákonnú povinnosť, ktorá zakladá právomoc NR SR ju odvolať z funkcie, rešpektovať doktrinálne prípustné interpretačné postupy, svoj záver bola povinná rozumne odôvodniť a bola povinná rešpektovať prípadný záväzný výklad Ústavného súdu alebo súdov, ktorý by bol relevantný na posúdenie príslušnej otázky (t.j. rozhodovacia prax týchto súdov).

Ak Výbor a ani NR SR takýto postup nezachovali a nerešpektovali (čo nezachovali a nerešpektovali), Uznesenia (zrejme uznesenie, pozn.) č. 20, Uznesenie č. 22 (mediálneho výboru, pozn.) ako aj Napádané uznesenie (národnej rady, pozn.) sú arbitrárne, nezákonné a došlo nimi k porušeniu (okrem iného) práva Sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Ako už Sťažovateľka uviedla vyššie, na konanie a rozhodovanie NR SR v otázkach, kedy NR SR koná a rozhoduje o právach, resp. o porušení zákonných povinností osobou, ktorá pre toto porušenie môže byť parlamentom odvolaná z funkcie (t.j. Sťažovateľka), by sa mali analogicky aplikovať princípy spravodlivého procesu, medzi ktoré je potrebné zaradiť aj princíp legality, nestrannosti, voľného hodnotenia dôkazov právo byť vypočutý atď. Tieto princípy však dodržané v tomto prípade neboli.

Na záver si ešte Sťažovateľka dovoľuje poukázať na skutočnosť, už Ústavný súd v rámci svojej praxe konštatoval, že zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva požiadavka, **aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06 m. m. IV. ÚS 96/07, IV. ÚS 95/08).** Uvedené korešponduje aj s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžp 1/2010, v zmysle ktorého „Slovenská republika je

právny štát, ktorý je založený na princípoch právnej istoty a predvídateľnosti právnych noriem, pričom nejasné a neurčité právne normy nemožno aplikovať a vykladať na ťarchu adresáta právnej normy – účastníka správneho konania, ale vždy na ťarchu tvorcu právnej normy.“

Pritom platí, že interpretácia právnych noriem (orgánom aplikujúcim právnu normu, t.j. aj NR SR) musí zohľadniť súvisiace normy obsiahnuté v zákone, ako aj logické väzby medzi nimi. Opačný postup pri interpretácii právnych noriem je nezlučiteľný s Ústavou. (Nález Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 70/09 z 2. júna 2009, v ktorom Ústavný súd konštatoval porušenie čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy). K takémuto posúdeniu právnych noriem zo strany NR SR (a Výboru) však nikdy nedošlo, ako vyplýva nielen z rozhodnutia výboru a NR SR no najmä z celého procesu odvolávania Sťažovateľky. Tým (avšak nielen tým) NR SR porušila základné právo Sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu.»

5. Sťažovateľka na základe svojej právnej argumentácie uvedenej v predchádzajúcich bodoch 3 a 4 tohto uznesenia navrhla, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„a) Národná rada Slovenskej republiky svojím uznesením č. 63 zo dňa 26. júna 2012, ktorým odvolala M. Z. z funkcie generálnej riaditeľky Rozhlasu a televízie Slovensk(a), a postupom, ktorý predchádzal tomuto uzneseniu, porušila základné práva M. Z. podľa ustanovení čl. 30 ods. 4, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

b) Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre kultúru a médiá svojím uznesením č. 20 zo dňa 12. júna 2012 a uznesením č. 22 zo dňa 19. júna 2012, a postupom, ktorý predchádzal týmto uzneseniam, porušil základné práva M. Z. podľa ustanovení čl. 30 ods. 4, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

c) Uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky č. 63 zo dňa 26. júna 2012, ktorým Národná rada Slovenskej republiky odvolala M. Z. z funkcie generálnej riaditeľky Rozhlasu a televízie Slovenska sa zrušuje.

d) Uznesenie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre kultúru a médiá č. 20 zo dňa 12. júna 2012 a uznesenie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre kultúru a médiá č. 22 zo dňa 19. júna 2012 sa zrušujú.

e) Národná rada Slovenskej republiky je povinná nahradiť trovy právneho zastúpenia...“

II.

Použiteľné ustanovenia právnych predpisov

1. Sťažovateľka sa v prvom rade dovoláva ustanovení čl. 30 ods. 4, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré znejú:

„Čl. 30

... (4) Občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám...

Čl. 35

(1) Každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť...

Čl. 46

(1) Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky...“

2. Sťažovateľka sa ďalej dovoláva ustanovenia čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré v podstatných častiach znie:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo... prejednaná nezávislým a nestranným súdom..., ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...“

3. Ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. (ďalej len „ústavný

zákon č. 357/2004 Z. z.“) v podstatných častiach, rozhodných v prerokúvanej veci, znie takto:

„Čl. 2

Pôsobnosť ústavného zákona

(1) Tento ústavný zákon sa vzťahuje na funkcie...

u) štatutárneho orgánu alebo členov štatutárneho orgánu verejnoprávnej televízie a verejnoprávneho rozhlasu...

Čl. 3

Základné pojmy

... (2) Verejný záujem na účely tohto zákona je taký záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo mnohým občanom...

Čl. 8

Obmedzenia po skončení výkonu verejnej funkcie

(1) Verejnému funkcionárovi podľa čl. 2 ods. 1 písm... t) až zk), ktorý v období dvoch rokov pred skončením výkonu verejnej funkcie rozhodol o poskytnutí štátnej pomoci alebo o poskytnutí alebo povolení inej podpory, výhod alebo odpustenia povinností vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov alebo z individuálnych právnych aktov fyzickým osobám alebo právnickým osobám, sa počas jedného roka od skončenia výkonu verejnej funkcie zakazuje

a) byť zamestnaný v pracovnom pomere alebo obdobnom pracovnoprávnom vzťahu u tých osôb, ak je jeho mesačná odmena v tomto zamestnaní vyššia ako 10-násobok minimálnej mzdy,

b) byť členom riadiaceho, kontrolného alebo dozorného orgánu tých osôb,

c) byť spoločníkom, členom alebo akcionárom tých osôb,

d) mať uzatvorenú zmluvu o prokúre, mandátnu zmluvu, komisionársku zmluvu, zmluvu o sprostredkovaní, zmluvu o obchodnom zastúpení, zmluvu o tichom spoločenstve alebo darovaciu zmluvu s týmito osobami,

e) mať uzatvorenú zmluvu, ktorej obsahom je oprávnenie konať v mene tých osôb.

(2) Zákaz podľa odseku 1 sa vzťahuje aj na verejného funkcionára, ktorého rozhodnutie alebo súhlas bol nevyhnutnou podmienkou na vydanie rozhodnutia podľa odseku 1. Ak bolo rozhodnutie alebo súhlas vydaný kolektívnym orgánom, vzťahuje sa

zákaz na každého verejného funkcionára, ktorý bol členom tohto kolektívneho orgánu a ktorý hlasoval za toto rozhodnutie alebo súhlas.

(3) Zákaz podľa odseku 1 sa vzťahuje aj na verejného funkcionára, ktorý

a) v období dvoch rokov pred skončením výkonu verejnej funkcie uzatvoril v mene obstarávateľa zmluvu s uchádzačom vo verejnom obstarávaní vykonanom nadlimitnou metódou alebo podlimitnou metódou alebo

b) v období dvoch rokov pred skončením výkonu verejnej funkcie vykonával zriaďovateľskú pôsobnosť voči právnickým osobám...“

4. Postavenie RTVS a jej generálneho riaditeľa vrátane postupu jeho vymenovania a odvolávania sú predmetom úpravy zákona o RTVS, ktorého podstatné časti, použiteľné v prerokúvanej veci, znejú takto:

«§ 2

Postavenie Rozhlasu a televízie Slovenska

(1) Zriaďuje sa Rozhlas a televízia Slovenska ako verejnoprávna, národná, nezávislá, informačná, kultúrna a vzdelávacia inštitúcia, ktorá poskytuje službu verejnosti v oblasti rozhlasového vysielania a televízneho vysielania (ďalej len „vysielanie“).

(2) Rozhlas a televízia Slovenska je právnická osoba so sídlom v Bratislave zapísaná v obchodnom registri, ktorá vykonáva svoju činnosť najmä prostredníctvom organizačných zložiek, ktorými sú

a) Slovenský rozhlas, prostredníctvom ktorého sa poskytuje služba verejnosti v oblasti rozhlasového vysielania,

b) Slovenská televízia, prostredníctvom ktorej sa poskytuje služba verejnosti v oblasti televízneho vysielania...

§ 3

Poslanie Rozhlasu a televízie Slovenska

(1) Rozhlas a televízia Slovenska je vysielateľom, ktorého poslaním je poskytovať službu verejnosti v oblasti vysielania.

(2) Služba verejnosti v oblasti vysielania je poskytovanie programovej služby, ktorá je univerzálna z hľadiska svojho geografického dosahu, programovo rozmanitá, pripravovaná na zásade redakčnej nezávislosti prostredníctvom kvalifikovanej pracovnej

sily a s pocitom spoločenskej zodpovednosti a ktorá rozvíja kultúrnu úroveň poslucháčov a divákov, poskytuje priestor súčasným kultúrnym a umeleckým aktivitám, sprostredkúva kultúrne hodnoty iných národov a je financovaná najmä z verejných prostriedkov.

(3) Programovú službu Rozhlasu a televízie Slovenska tvoria spravodajské, publicistické, dokumentárne, dramatické, hudobné, športové, zábavné a vzdelávacie programy, programy pre deti a mládež a iné programy, ktoré

- a) sú založené na zásadách demokracie a humanizmu a prispievajú k právnemu vedomiu, etickému vedomiu a k environmentálnej zodpovednosti verejnosti,
- b) poskytujú nestranné, overené, neskreslené, aktuálne, zrozumiteľné a vo svojom celku vyvážené a pluralitné informácie o dianí v Slovenskej republike i v zahraničí na slobodné utváranie názorov,
- c) rozvíjajú národné povedomie a kultúrnu identitu obyvateľov Slovenskej republiky bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vek, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie tak, aby tieto programy odrážali rozmanitosť názorov, politických, náboženských, filozofických a umeleckých smerov a aby podporovali rozvoj občianskej a vedomostnej spoločnosti,
- d) utvárajú podmienky na spoločenskú dohodu vo veciach verejných s cieľom posilniť vzájomné porozumenie, toleranciu a podporovať súdržnosť rozmanitej spoločnosti.

§ 4

Úlohy Rozhlasu a televízie Slovenska

(1) Rozhlas a televízia Slovenska vykonáva svoju činnosť vo vlastnom mene, na vlastný účet a na vlastnú zodpovednosť a nemôže svoje práva a povinnosti vysielateľa rozhlasovej a televíznej programovej služby previesť zmluvou ani iným právnym úkonom na inú právnickú osobu alebo fyzickú osobu.

(2) Rozhlas a televízia Slovenska chráni a rešpektuje nezávislosť svojich programových pracovníkov a spolupracovníkov v súlade so štatútom programových pracovníkov a spolupracovníkov Rozhlasu a televízie Slovenska [§ 8 ods. 1 písm. f)].

(3) Rozhlas a televízia Slovenska poskytuje archívne dokumenty z oblasti vysielania, vrátane tých, ktoré vznikli pred 1. júlom 1991, iným právnickým osobám na vysielanie alebo na vznik nových diel za úhradu podľa osobitného predpisu.³⁾ Podmienky

poskytovania archívnych dokumentov schvaľuje na návrh generálneho riaditeľa Rozhlasu a televízie Slovenska (ďalej len „generálny riaditeľ“) rada Rozhlasu a televízie Slovenska (ďalej len „rada“).

(4) Rozhlas a televízia Slovenska plní úlohy zákonného deponitára podľa osobitného predpisu.

§ 5

Činnosť Rozhlasu a televízie Slovenska

(1) Hlavná činnosť Rozhlasu a televízie Slovenska je

- a) vysielanie najmenej dvoch televíznych programových služieb na dvoch celoplošných terestriálnych analógových okruhoch až do ukončenia svojho analógového televízneho vysielania na území Slovenskej republiky,
- b) vysielanie najmenej štyroch rozhlasových programových služieb, z ktorých jedna je určená na vysielanie obsahovo a regionálne vyvážených programov v jazykoch národnostných menšín a etnických skupín žijúcich na území Slovenskej republiky; ak Rozhlas a televízia Slovenska vysiela viac ako štyri rozhlasové programové služby, aspoň štyri z nich sa realizujú celoplošným vysielaním a ak vysiela len štyri rozhlasové programové služby, aspoň tri z nich sa realizujú celoplošným vysielaním,
- c) poskytovanie obsahových služieb prostredníctvom verejnoprávneho terestriálneho multiplexu, z ktorých sú najmenej dve televízne programové služby,
- d) zabezpečovanie tvorby, výroby a nákupu programov a ich šírenia,
- e) vysielanie väčšinového podielu programov vo verejnom záujme vo vysielaní každej programovej služby,
- f) zabezpečovanie regionálneho vysielania prostredníctvom rozhlasových a televíznych štúdií; regionálne vysielanie každého štúdia musí vyvážené obsahovať príspevky z celého územia jeho pôsobnosti,
- g) vysielanie obsahovo a regionálne vyvážených programov v jazykoch národnostných menšín a etnických skupín žijúcich na území Slovenskej republiky v časovom rozsahu zodpovedajúcom národnostnému a etnickému zloženiu obyvateľstva Slovenskej republiky; na zabezpečenie výroby a vysielania programov pre národnostné menšiny a etnické skupiny zriaďuje Rozhlas a televízia Slovenska samostatné organizačné útvary Slovenského rozhlasu a Slovenskej televízie,

- h) zohľadňovanie potrieb nepočujúcich a iných sociálnych menšín vo vysielaní,
- i) poskytovanie priestoru činnosti registrovaných cirkví a náboženských spoločností vo vysielaní,
- j) uskutočňovanie prenosov a záznamov z vybraných spoločensky významných udalostí politického, kultúrneho, náboženského, umeleckého a športového zamerania,
- k) poskytovanie vysielacieho času na vysielanie politickej reklamy podľa osobitných predpisov,
- l) poskytovanie potrebného vysielacieho času štátnym orgánom na výzvy v krízových situáciách a na iné dôležité oznámenia určené verejnosti,
- m) rozhlasové vysielanie kultúrnych a informačných programov do zahraničia,
- n) zabezpečovanie činnosti archívu Rozhlasu a televízie Slovenska,
- o) zabezpečovanie ochrany diel a umeleckých výkonov podľa osobitného predpisu,
- p) zúčastňovanie sa na činnosti medzinárodných organizácií pôsobiacich v oblasti vysielania,
- q) zriaďovanie a riadenie umeleckých telies a súborov,
- r) utváranie siete stálych spravodajcov a osobitných spravodajcov v Slovenskej republike a v zahraničí.

(2) Rozhlas a televízia Slovenska zaradí každý deň do vysielania v čase od 23:30 hodiny do 00:30 hodiny štátnu hymnu Slovenskej republiky tak, aby hranie štátnej hymny Slovenskej republiky bolo predelom medzi zložkami programovej služby a nebolo súčasťou mediálnej komerčnej komunikácie a ani nenasledovalo bezprostredne pred ňou alebo po nej.

(3) Rozhlas a televízia Slovenska vysiela mediálnu komerčnú komunikáciu podľa osobitného predpisu.

(4) Rozhlas a televízia Slovenska preberá do archívu Rozhlasu a televízie Slovenska archívne dokumenty z oblasti vysielania, ktorých je pôvodcom, ochraňuje a sprístupňuje ich a umožňuje k nim prístup. Rozhlas a televízia Slovenska poskytuje kópie archívnych dokumentov z oblasti vysielania za úhradu.

§ 6

Podnikanie Rozhlasu a televízie Slovenska

(1) Rozhlas a televízia Slovenska je oprávnená vykonávať len takú podnikateľskú činnosť, ktorá súvisí s predmetom jej hlavnej činnosti a ktorá nesmie ohroziť plnenie jej poslania podľa § 3 a jej hlavnej činnosti podľa § 5 ods. 1. Prostriedky získané z podnikateľskej činnosti používa Rozhlas a televízia Slovenska na vykonávanie svojej hlavnej činnosti.

(2) Rozhlas a televízia Slovenska je s výnimkou uvedenou v odseku 3 oprávnená podieľať sa na založení obchodnej spoločnosti alebo sama založiť obchodnú spoločnosť, zúčastňovať sa na podnikaní obchodnej spoločnosti alebo stať sa jediným spoločníkom alebo akcionárom obchodnej spoločnosti, ak predmet podnikania tejto obchodnej spoločnosti súvisí s poslaním a činnosťou Rozhlasu a televízie Slovenska a ak Rozhlas a televízia Slovenska touto majetkovou účasťou účinnejšie využije svoj majetok na plnenie svojich úloh.

(3) Rozhlas a televízia Slovenska nie je oprávnená uzatvárať zmluvy o tichom spoločenstve ani zúčastňovať sa na obchodovaní obchodnej spoločnosti ako spoločník s neobmedzeným ručením, ani takéto spoločnosti zakladať.

§ 8

Pôsobnosť rady

(1) Rada je orgánom dohľadu, ktorý...

d) predkladá príslušnému výboru Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) podnet na podanie návrhu na odvolanie generálneho riaditeľa podľa § 18 ods. 4...

§ 15

Postavenie generálneho riaditeľa

(1) Generálny riaditeľ je štatutárnym orgánom Rozhlasu a televízie Slovenska, ktorý riadi jej činnosť a koná v jej mene. Generálny riaditeľ rozhoduje o všetkých otázkach týkajúcich sa Rozhlasu a televízie Slovenska, ktoré nie sú podľa tohto zákona vyhradené do výlučnej pôsobnosti rady...

(3) Generálny riaditeľ...

h) písomne informuje radu o zámere vstúpiť do zmluvného záväzku, predmetom ktorého je plnenie, ktoré presahuje sumu 100 000 eur...

§ 18

Skončenie výkonu funkcie generálneho riaditeľa

... (4) Národná rada môže na návrh príslušného výboru národnej rady odvolať generálneho riaditeľa, ak

- a) nevykonáva svoju funkciu najmenej tri po sebe nasledujúce kalendárne mesiace,
- b) rada počas šiestich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov svojím uznesením opakovane konštatuje, že Rozhlas a televízia Slovenska si neplní úlohy a povinnosti ustanovené týmto zákonom alebo povinnosti ustanovené osobitnými predpismi, na čo bola opakovane upozornená Radou pre vysielanie a retransmisiu, a generálny riaditeľ napriek uzneseniu rady nevykonal žiadne úkony smerujúce k náprave,
- c) nesplnil povinnosť podľa § 15 ods. 3 písm. e), povinnosť podľa § 15 ods. 3 písm. h) alebo povinnosť podľa § 15 ods. 3 písm. i) predtým, ako začal vo veciach, ktoré majú byť predmetom návrhov, podľa týchto ustanovení konať,
- d) nesplnil povinnosť podľa § 15 ods. 3 písm. f),
- e) nedodrжал záväzné ukazovatele schváleného rozpočtu Rozhlasu a televízie Slovenska na príslušný rozpočtový rok,
- f) rada najmenej trikrát za sebou neschválila jeho návrh podľa § 15 ods. 3 písm. e) a predložila príslušnému výboru národnej rady podnet na podanie návrhu na odvolanie generálneho riaditeľa podľa § 8 ods. 1 písm. d)...

Prechodné ustanovenia

§ 23

(1) Slovenský rozhlas a Slovenská televízia zriadené podľa doterajších predpisov sa k 1. januáru 2011 zrušujú. Rozhlas a televízia Slovenska sa k 1. januáru 2011 stáva právnym nástupcom Slovenského rozhlasu a Slovenskej televízie a preberá všetky ich práva a povinnosti, ktoré k 1. januáru 2011 zostali v platnosti...»

5. Keďže veľká časť námietok sťažovateľky smeruje proti postupu národnej rady a mediálneho výboru, je v prerokúvanej veci podstatná právna úprava tohto postupu.

5.1 Zákonným základom postupu a rokovania národnej rady a mediálneho výboru je rokovací poriadok národnej rady, ktorý v podstatných častiach, použiteľných v prerokúvanej veci, znie takto:

„§ 20

Účasť ústavných a ďalších činiteľov na schôdzach národnej rady

... (4) Na rokovaní schôdze národnej rady sa so súhlasom národnej rady môžu zúčastniť aj iné osoby.

§ 21

Účasť iných osôb

(1) Významné osobnosti hospodárskeho a spoločenského života a predstavitelia iných štátov alebo medzinárodných organizácií pozvaní národnou radou alebo jej predsedom môžu so súhlasom národnej rady vystúpiť na jej schôdzi...

Začatie rokovania

§ 25

Rokovanie o jednotlivých bodoch programu schôdze národnej rady nemožno začať, ak neboli poslancom najneskôr do 24 hodín pred začatím rozpravy odovzdané všetky písomné materiály, ktoré slúžia ako podklad na rokovanie, ak národná rada bez rozpravy nerozhodne inak.

§ 26

... (2) Návrh podaný národnej rade musí byť vyhotovený písomne a musí obsahovať odôvodnenie a návrh uznesenia, ktoré sa odporúča národnej rade schváliť.

(3) Každý návrh podaný národnej rade v súlade s ústavou, zákonom alebo na základe uznesenia národnej rady musí byť pridelený príslušnému výboru na prerokovanie a zaujatie stanoviska a národná rada musí o ňom rozhodnúť, ak tento zákon neustanovuje inak...

§ 39

... (8) Tajne sa hlasuje v prípadoch ustanovených ústavou alebo ak sa na tom na návrh najmenej 15 poslancov bez rozpravy uznesie národná rada. Taký návrh sa podáva najneskôr do začiatku rokovania o tomto bode programu schôdze národnej rady...

§ 46

... (2) Na prerokovanie veci vo výbore určí jeho predseda z členov výboru spravodajcu. Spravodajca podá výboru správu o prerokúvanej veci a navrhne uznesenie...

§ 49

... (3) Návrh programu schôdze výboru a spôsob rokovania podáva výboru jeho predseda. Člen výboru môže navrhnúť zmenu alebo doplnenie programu schôdze výboru...

§ 52

(1) Výbor rozhoduje uznesením. Hlasovanie vo výbore je verejné.

(2) Výbor sa môže uznášať, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých jeho členov.

(3) Na hlasovanie vo výbore sa primerane použijú ustanovenia § 36 ods. 2 až 4, § 37 a 38.

(4) Na schválenie uznesenia je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných členov výboru, okrem prípadov ustanovených ústavou, ak je na platné uznesenie národnej rady potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov alebo súhlas aspoň trojpätinovej väčšiny všetkých poslancov. V takých prípadoch je na schválenie uznesenia výboru potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov výboru alebo súhlas aspoň trojpätinovej väčšiny všetkých členov výboru.

(5) Ak najmenej tretina prítomných členov výboru nevyslovila s uznesením výboru súhlas, v uznesení výboru sa uvedie ich stanovisko, ak o to požiada ktorýkoľvek z prítomných členov výboru...

SEDEMŇASTA ČASŤ

VOLBY A ODVOLÁVANIE INÝCH FUNKCIONÁROV

§ 126

(1) Národná rada volí a odvoláva iných funkcionárov, ak to ustanoví zákon.

(2) Návrhy podľa odseku 1 podávajú poslanci alebo výbory, ak osobitný zákon neustanoví inak. Návrhy predkladá národnej rade príslušný výbor.

(3) Návrh na voľbu podľa odseku 1 musí obsahovať životopis a písomný súhlas navrhovaného...“

5.2 Podrobnejšia úprava rokovania mediálneho výboru je upravená v pravidlách rokovania mediálneho výboru, ktorých podstatné časti znejú takto:

„Čl. 5

Zvolanie schôdze výboru

(1) Schôdze výboru zvoláva jeho predseda písomne, v odôvodnených prípadoch ústne alebo pomocou prostriedkov elektronickej komunikácie. V pozvánke určí miesto, deň a hodinu jej konania a navrhne program schôdze...

Čl. 6

Schôdza výboru

... (4) Predsedajúci informuje o návrhu programu. Vyzve poslancov na predloženie návrhov na jeho zmenu a doplnenie a uvedie hlasovanie o programe schôdze...

Čl. 10

Hlasovanie vo výbore

... (3) Návrhy na hlasovanie a spôsob hlasovania predkladá spravodajca. Na hlasovanie sa primerane použijú ustanovenia § 36 ods. 2 až 4, § 37 a § 38 rokovacieho poriadku...

Čl. 15

Rokovanie o návrhoch na voľbu verejných funkcionárov (kandidátov)

(1) Výbor pri prerokovávaní návrhov na voľbu verejných funkcionárov (kandidátov) postupuje podľa osobitných všeobecne záväzných predpisov, rokovacieho poriadku a volebných poriadkov schválených uznesením Národnej rady Slovenskej republiky.

(2) Návrhy na voľbu verejných funkcionárov (kandidátov) kompletizuje sekretariát výboru.

(3) Výbor posudzuje, či návrh obsahuje požadované formálne náležitosti a či navrhovaný kandidát spĺňa zákonné podmienky na ustanovenie do funkcie.

(4) Výbor rozhodne uznesením, v ktorom zaujme stanovisko...“

5.3 Podstatné časti volebného poriadku národnej rady, ktorý upravuje postup národnej rady a jej výborov pri podávaní, prerokúvaní a rozhodovaní o návrhoch na voľbu funkcionárov, znejú takto:

«Čl. 2

Podávanie návrhov

(1) Návrhy kandidátov na voľbu podávajú poslanci alebo výbory národnej rady, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

(2) Návrhy sa podávajú predsedovi národnej rady alebo príslušnému výboru (ďalej len „výbor“) v písomnej forme v termíne nimi určenom, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

(3) Návrhy na voľbu musia obsahovať základné údaje o navrhovanom kandidátovi, odôvodnenie návrhu, štruktúrovaný životopis, písomné vyhlásenie kandidáta, že súhlasí s kandidatúrou na konkrétnu funkciu a ďalšie skutočnosti, ak to ustanoví zákon, alebo ak sa na tom uznesie národná rada alebo výbor. Súčasťou návrhu sú doklady preukazujúce splnenie zákonných podmienok.

(4) Návrh je podaný, keď je doručený do podateľne Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „kancelária“) v stanovenom termíne a do určenej hodiny.

(5) Na návrhy kandidátov, ktoré nie sú podané podľa odsekov 1 až 4, sa neprihliada.

Čl. 3

Rokovanie výboru

... (3) Výbor prijme k návrhu stanovisko, v ktorom uvedie, ktorí kandidáti spĺňajú zákonom ustanovené podmienky, ktorí nespĺňajú zákonom ustanovené podmienky a návrhy, na ktoré sa neprihliada (čl. 2 ods. 5)...

Čl. 18

Spoločné ustanovenia

(1) Tento volebný poriadok sa primerane použije aj pri odvolávaní funkcionárov, ak národná rada v konkrétnom prípade nerozhodne inak.

(2) Tento volebný poriadok sa primerane použije aj pri voľbe kandidátov alebo členov orgánov a ich odvolávaní, ak to ustanovuje osobitný zákon...»

III.

Vlastné posúdenie vecí ústavným súdom

1. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uvedenú sťažnosť predbežne prerokoval, pričom ju skúmal z hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Z hľadiska predmetu prieskumu ústavného súdu možno sťažnosť rozčleniť na dve časti:

a) časť, ktorá smeruje proti uzneseniam mediálneho výboru a postupu, ktorý im predchádzal, a

b) časť, ktorá smeruje proti uzneseniu národnej rady č. 63 z 26. júna 2012 a postupu, ktorý mu predchádzal.

Vzhľadom na rozdielne predmety prieskumu je nevyhnutné preskúmať sťažnosť osobitne vo vzťahu ku každému z nich.

2. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb, ak namietajú porušenie tam označených práv. Z ustanovenia čl. 127 ods. 2 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná vtedy, keď taká sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu, opatreniu alebo inému zásahu (zhodne aj § 49 zákona o ústavnom súde). Je preto potrebné sa zaoberať otázkou, či uznesenia mediálneho výboru č. 20 z 12. júna 2012 a č. 22 z 19. júna 2012 sú takými právoplatnými rozhodnutiami, opatreniami alebo inými zásahmi, ktoré sú spôsobilé zasiahnuť do práv sťažovateľky.

2.1 Výbory sú v zmysle čl. 92 ods. 1 ústavy iniciatívne a kontrolné orgány národnej rady. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre dospel k záveru, že pôsobnosť orgánov národnej rady smeruje do vnútra národnej rady, nie vo vzťahu k občanom [porov. PL. ÚS 29/95, č. 8/1995 Zbierky nálezov a uznesení ústavného súdu (ďalej len „Zb. ÚS“), v podobnom zmysle tiež PL. ÚS 6/04, č. 6/2005 Zb. ÚS]. I keď sa tieto rozhodnutia dotýkali osobitných orgánov národnej rady (osobitné kontrolné komisie, odvolacia komisia na preskúmavanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu), nie je podľa názoru ústavného súdu dôvod, prečo by rovnaké závery nemali platiť aj pre výbory národnej rady. Už zo samotného vymedzenia výborov ako „iniciatívnych“ a „kontrolných“ orgánov národnej rady vyplýva, že svoje oprávnenia realizujú dovnútra národnej rady (v podobe iniciatívy) a navonok (v podobe kontroly). Vzhľadom na to môže byť výbor národnej rady v rámci výkonu svojej iniciatívnej funkcie smerom k národnej rade porušovateľom základného práva zaručeného ústavou len výnimočne (porov. aj II. ÚS 161/03, č. 328/2003 Zb. ÚS, alebo IV. ÚS 409/2010, č. 75/2010 Zb. ÚS).

2.2 Z obsahu uznesení č. 20 z 12. júna 2012 a č. 22 z 19. júna 2012 vyplýva, že mediálny výbor nimi podľa § 18 ods. 4 písm. c) zákona o RTVS navrhol národnej rade, aby odvolala sťažovateľku z funkcie generálnej riaditeľky RTVS. Z týchto ustanovení zákona o RTVS možno vyvodit', že národná rada pri rozhodovaní o návrhu na odvolanie generálneho riaditeľa RTVS nebola viazaná návrhom mediálneho výboru, ale bola oprávnená samostatne posúdiť, či sú dané tvrdené dôvody odvolania, a dokonca i v takom prípade návrh mediálneho výboru hlasovaním zamietnuť. Taktiež zo žiadneho ustanovenia zákona o RTVS nevyplýva, že by s uznesením výboru, ktorým predkladá národnej rade návrh na odvolanie generálneho riaditeľa RTVS, boli bezprostredne spojené akékoľvek dôsledky na jeho právne postavenie (napríklad v podobe pozastavenia výkonu funkcie a pod.). Z toho ale podľa názoru ústavného súdu vyplýva, že obe uznesenia výboru sú len *internum*, t. j. aktmi s účinkami len v rámci národnej rady, ale bez externých účinkov voči osobám stojacim mimo nej, a preto ich z dôvodu nedostatku normatívnych účinkov voči sťažovateľke nemožno považovať za rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, ktoré by boli spôsobilé zasiahnuť do ústavných práv sťažovateľky zaručených v čl. 30 ods. 4, čl. 35 ods. 1 alebo čl. 46 ods. 1 ústavy.

2.3 Pokiaľ ide o nedostatky v postupe mediálneho výboru, ktoré sťažovateľka namietala vo svojej sťažnosti, vníma ústavný súd jeho postup voči sťažovateľke ako súčasť celkového postupu národnej rady v prerokúvanej veci. Podľa judikatúry ústavného súdu je totiž v konaní, ktoré má viacero štádií alebo stupňov, možné nedostatky, ktoré nastali v skorších štádiách, napraviť v neskorších štádiách, prípadne na vyšších stupňoch (inštanciách; porov. napríklad I. ÚS 2/05, č. 14/2005 Zb. ÚS). Bolo preto v prvom rade úlohou národnej rady pri rokovaní o návrhu mediálneho výboru na odvolanie sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS odstrániť prípadné nedostatky v postupe výboru a v prípade, že by išlo o také nedostatky, ktoré boli neodstrániteľné alebo ktoré vylučovali rokovanie pléna o tomto návrhu, prichádzalo do úvahy i vrátenie veci mediálnemu výboru na dopracovanie, prípadne nové prerokovanie. V prerokúvanej veci je zrejmé, že národná rada takto nepostupovala, ale návrh mediálneho výboru na odvolanie sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS meritórne prerokovala a vyhovelá mu. Ústavný súd bude preto

ústavnosť tohto postupu v danej veci posudzovať v rámci posudzovania konania národnej rady vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy (pozri ďalej bod 6 a nasl. v tejto časti odôvodnenia).

3. Naopak, uznesenie národnej rady, ktorým bola sťažovateľka odvolaná z funkcie, voči nej jednoznačne normatívne účinky má, keďže dôsledkom tohto uznesenia bolo to, že sťažovateľka stratila postavenie generálnej riaditeľky RTVS získané skoršou voľbou. Keďže sťažovateľka namieta porušenie troch rôznych ústavných práv s rôznym predmetom ochrany, je potrebné osobitne posúdiť možnosť zásahu do každého jedného z nich.

4. Článok 35 ods. 1 ústavy zaručuje každému právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

4.1 Uvedený odsek v skutočnosti zaručuje tri relatívne samostatné práva: právo na voľbu povolania, právo na prípravu na povolanie a právo na výkon zárobkovej činnosti. Ústavný súd už v minulosti (II. ÚS 12/93, č. 8/1993 Zb. ÚS) vyslovil, že obsah práva na prácu zaručeného v čl. 35 ods. 3 ústavy nemožno interpretovať ako právo na získanie konkrétneho pracovného miesta. Tento záver ústavného súdu je plne použiteľný aj vo vzťahu k právam zaručeným v čl. 35 ods. 1 ústavy. I v jazykovom zmysle sa pod pojmom „povolanie“ rozumie „trvalá činnosť, ktorú človek vykonáva ako zamestnanie a na ktorú sa pripravil učením, štúdiom; profesia“, „trvalá činnosť, na ktorú sa človek pripravil učením alebo štúdiom a ktorú obyčajne vykonáva za mzdu“, resp. „odbor pracovnej činnosti“. I keď sa tieto vymedzenia od seba navzájom čiastočne líšia, jednoznačne z nich vyplýva, že pojem povolanie v bežnom jazyku treba chápať ako širší pojem než určité jednotlivé pracovné miesto. Povoláním je určitý odbor (druh) ľudskej pracovnej aktivity, ktorý je vymedzený určitým súborom súvisiacich činností a ktorý vyžaduje určitú ucelenú prípravu. Preto povolaním nemôže byť konkrétna funkcia generálnej riaditeľky RTVS. Mohol by ním byť nanajvýš výkon funkcie generálneho riaditeľa verejnoprávnej inštitúcie vo všeobecnosti, avšak v prerokúvanej veci odvolanie sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS jej nijakým spôsobom nebráni uchádzať sa o funkciu generálnej riaditeľky v inej verejnoprávnej inštitúcii. Rovnako zárobkovou činnosťou uvedenou podľa čl. 35

ods. 1 ústavy nemožno rozumieť určité konkrétne pracovné miesto u určitého konkrétneho zamestnávateľa.

4.2 Ústavný súd sa nemôže stotožniť ani s tou časťou argumentácie sťažovateľky, v ktorej porušenie práva na výkon zárobkovej činnosti vidí v obmedzeniach, ktoré jej vyplývajú z ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. počas výkonu funkcie generálnej riaditeľky RTVS, ako aj počas 12 mesiacov po jej zániku. V prvom rade je potrebné uviesť, že podľa úvodnej vety čl. 8 ods. 1 tohto ústavného zákona sa tieto obmedzenia vzťahujú len na toho verejného funkcionára, ktorý poskytol tam uvedené výhody, a to vo vzťahu k tým osobám, ktorým tieto výhody boli poskytnuté. V sťažnosti nie je nijako odôvodnené, ako sa toto ustanovenie vzťahuje na sťažovateľku. Na druhej strane tieto obmedzenia vyplývajú pre sťažovateľku z ústavného zákona, ktorý je právnym predpisom rovnakej právnej sily ako ústava sama [porov. čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy], v dôsledku čoho je potrebné tento predpis interpretovať ako zúženie rozsahu ochrany, ktorú poskytuje základné právo inak zaručené v čl. 35 ods. 1 ústavy, vo vzťahu k určitým, v ústavnom zákone č. 357/2004 Z. z. presne vymedzeným verejným funkcionárom v zmysle zásady, že špeciálna norma predchádza všeobecnej (*lex specialis derogat generali*). Ďalej je tiež potrebné uviesť, že obmedzenia upravené v ústavnom zákone č. 357/2004 Z. z. by sa na sťažovateľku aplikovali i v prípade, ak by prestala byť generálnou riaditeľkou RTVS z iného dôvodu, napríklad z dôvodu uplynutia funkčného obdobia. Za týchto okolností má ale odvolanie sťažovateľky z tejto funkcie pred uplynutím funkčného obdobia len ten následok, že skracuje obdobie, počas ktorého sa na sťažovateľku vzťahujú obmedzenia práva na výkon určitých povolaní, resp. na výkon určitých zárobkových činností (zaručeného inak v čl. 35 ods. 1 ústavy) ustanovené v ústavnom zákone č. 357/2004 Z. z. Odvolanie sťažovateľky z funkcie tak z hľadiska tohto základného práva zlepšuje, nie zhoršuje právne postavenie sťažovateľky vo vzťahu k právu na výkon zárobkovej činnosti.

4.3 Napadnuté uznesenie národnej rady preto podľa názoru ústavného súdu zjavne nemohlo zasiahnuť do základného práva sťažovateľky na voľbu povolania, resp. na výkon zárobkovej činnosti zaručeného v čl. 35 ods. 1 ústavy.

5. Sťažovateľka ďalej namieta porušenie základného práva zaručeného v čl. 30 ods. 4 ústavy. Toto ustanovenie ústavy zaručuje občanom za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám. Je zrejmé, že prvou otázkou, na ktorú je potrebné v súvislosti so sťažnosťou sťažovateľky odpovedať, je to, či funkcia generálnej riaditeľky RTVS, z ktorej bola sťažovateľka odvolaná, je „volenou alebo inou verejnou funkciou“ v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia, teda či sťažovateľkin prípad spadá pod rozsah vzťahov chránených týmto ústavným právom.

5.1 Ústavný súd doteraz výslovne neformuloval kritériá na posúdenie toho, kedy sa funkcia zastávaná v štátnej či vo všeobecnosti verejnej inštitúcii môže považovať za volenú alebo inú verejnú funkciu v zmysle čl. 30 ods. 4 ústavy. Z doterajšej pomerne bohatej judikatúry ústavného súdu však možno vyvodit' určité znaky, ktorých splnenie ústavný súd považoval za nevyhnutné na to, aby funkciu bolo možné podradiť pod toto ustanovenie. Konkrétne ústavný súd za funkciu, na ktorú uvedené ustanovenie dopadá, uznal funkciu (mandát) poslanca národnej rady (II. ÚS 48/97, č. 16/1998 Zb. ÚS), poslanca obecného zastupiteľstva a starostu obce (napríklad I. ÚS 13/02, č. 16/2003 Zb. ÚS, IV. ÚS 92/2012), z priamo nevolených funkcií ďalej funkcie rektora vysokej školy (III. ÚS 75/01, č. 66/2002 Zb. ÚS), predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (II. ÚS 5/03), sudcu všeobecného súdu (napríklad II. ÚS 258/03, č. 353/2003 Zb. ÚS), prokurátora (IV. ÚS 258/04, č. 124/2004 Zb. ÚS), predsedu a podpredsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (I. ÚS 238/04) či sudcu ústavného súdu (I. ÚS 83/06, č. 76/2006 Zb. ÚS), i keď k niektorým z nich – v ktorých nedošlo k meritórnemu rozhodnutiu – možno postoj ústavného súdu vyvodzovať len z toho, že ústavný súd sa zaoberal možnosťou porušenia tohto práva, avšak postup tvrdeného porušovateľa považoval vo výsledku za ústavne súladný. Naopak, vo veci sp. zn. III. ÚS 102/01 týkajúcej sa sťažnosti neúspešného uchádzača o pracovné miesto referenta mestského úradu na priebeh výberového konania ústavný súd vyslovil, že „z charakteristiky pracovných miest, ktorých sa týkalo výberové konanie, vyplýva, že nejde o volené a iné verejné funkcie podľa čl. 30 ods. 4 ústavy... Samotná možnosť ovplyvňovať veci verejného záujmu nerobí z pracovného miesta verejnú funkciu.“. Napokon aj v už citovanej veci sp. zn. II. ÚS 161/03 (č. 328/2003 Zb. ÚS) ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú sťažnosť neúspešného uchádzača

o funkciu (vtedajšieho) ústredného riaditeľa Slovenskej televízie na postup jedného z výborov národnej rady pri posudzovaní projektov kandidátov, ktorý namietal aj porušenie čl. 30 ods. 4 ústavy; k povahe funkcie ústredného riaditeľa Slovenskej televízie však ústavný súd neuviedol žiadne argumenty.

5.2 Zo znenia, systematiky i účelu ustanovenia čl. 30 ods. 4 ústavy vyplýva, že toto ustanovenie je obsiahnuté v treťom oddiele druhej hlavy ústavy, ktorého nadpis je „Politické práva“. Politické práva sú vo všeobecnosti práva, ktoré zaručujú občanom účasť na štátnej (verejnej) moci, teda na vytváraní orgánov, jej vlastnom výkone a kontrole. Tomu zodpovedá i štruktúra čl. 30 ústavy – v odseku 1 sa zaručuje všeobecné právo zúčastňovať sa na výkone štátnej moci tak priamo, ako aj slobodnou voľbou zástupcov, odseky 2 a 3 postulujú určité pravidlá a podmienky účasti na voľbe svojich zástupcov a odsek 4 v systematickom závere uzatvára celú štruktúru tým, že zaručuje všetkým občanom prístup k tým voľbám, resp. v širšom zmysle k procesom, ktorými sa štátna moc konštituuje, ako kandidátom (podobne nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 53/06).

Z podaného výkladu preto podľa názoru ústavného súdu v súlade s už citovanou judikatúrou vyplýva, že za volenú alebo inú verejnú funkciu v zmysle čl. 30 ods. 4 ústavy možno okrem funkcií v ústavou predpokladaných orgánoch (poslanec národnej rady, predseda a podpredseda Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky, orgány obce, sudca či prokurátor) považovať len funkcie v takých orgánoch, ktoré vykonávajú aspoň minimum štátnej (verejnej) moci v rozsahu právomoci, ktorá im je zverená zákonom (tzv. „*imperium*“, rovnaké kritériá porov. tiež u Pospíšila, I., In: Wagnerová, E., et al.: Listina základných práv a svobod. Komentář. Praha: Wolters Kluwer 2011, s. 510, ods. 47, hoci s nekonzekventnou aplikáciou tohto kritéria v ods. 46). Použitie slova „funkcia“ pritom naznačuje, že nemôže ísť o každého zamestnanca v takom orgáne (porov. už citované III. ÚS 102/01), ale len o také miesto, s ktorým je aj skutočne spätá rozhodovacia právomoc, teda možnosť účinne výkon takej moci ovplyvňovať. Okrem vedúcich predstaviteľov ústredných a miestnych orgánov štátnej správy a územnej samosprávy môže ísť najmä o predstaviteľov verejnoprávnych korporácií alebo inštitúcií, ktoré vykonávajú moc nad svojimi členmi alebo inými osobami (napríklad profesijné komory zriadené

zákonom alebo Sociálna poisťovňa, ktorá vykonáva verejnú moc v podobe rozhodovania o poistnom a dávkach).

Samotné zriadenie určitej inštitúcie zákonom však nemožno považovať za dostačujúcu podmienku na to, aby jej funkcionár bol považovaný za volenú a inú verejnú funkciu v zmysle čl. 30 ods. 4 ústavy, pretože zákonom sú okrem iného zriadené i niektoré štátne hospodárske organizácie (napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 258/1993 Z. z. o Železničiach Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov). Rovnako za dostačujúcu podmienku nemožno považovať okolnosť, že určitý funkcionár je ako verejný funkcionár označený v ústavnom zákone č. 357/2004 Z. z., čo je podľa názoru ústavného súdu aj prípad generálneho riaditeľa RTVS vzniknutej ako právna nástupkyňa bývalého verejnoprávneho rozhlasu a verejnoprávnej televízie a kombinujúcej obe zložky do jednej právnickej osoby [porov. čl. 2 písm. u) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. v spojení s § 23 ods. 1 a § 2 ods. 2 zákona o RTVS]. Tento ústavný zákon totiž sleduje zamedzenie rozporu súkromného záujmu s verejným záujmom, ktorý je v jeho čl. 3 ods. 2 vymedzený ako záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo mnohým občanom. Ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. tak nemá primárne súvis s výkonom štátnej moci ako takej, ale so správou verejného majetku a verejného nemajetkového záujmu, vo vzťahu ku ktorému je záujem na ústavnom a demokratickom výkone štátnej moci len jeden z čiastkových ním chránených záujmov. Verejný majetkový záujem sa však dotýka napríklad i štátom alebo štátnym (verejným) orgánom založených právnických osôb (vrátane podnikajúcich). Preto je rozsah funkcií, na ktoré sa ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. vzťahuje, nepomerne širší než rozsah funkcií, ktoré možno označiť za volené a iné verejné funkcie v zmysle čl. 30 ods. 4 ústavy.

5.3 Zostáva teda zistiť, či funkcia generálneho riaditeľa RTVS spĺňa uvedené požiadavky formulované ústavným súdom na to, aby určitá funkcia mohla byť považovaná za volenú alebo inú verejnú funkciu v zmysle čl. 30 ods. 4 ústavy, a či sa teda sťažovateľka môže dovolávať porušenia tohto práva v prerokúvanej veci.

Už použitie pojmu „poskytovanie služieb verejnosti“ v ustanovení § 2 ods. 1 zákona o RTVS podľa názoru ústavného súdu jednoznačne vylučuje, že by úlohou RTVS mal byť výkon štátnej (verejnej) moci voči subjektom, ktoré by voči nej boli zo zákona v podriadenom postavení. Rovnako ani ustanovenia § 3 až § 6 zákona o RTVS upravujúce poslanie, úlohy, činnosť a podnikanie RTVS neopravňujú RTVS na žiadnu takú činnosť, v ktorej by bolo možné badať verejnomocenský charakter. Jedinú výnimku predstavuje konanie podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, čo však podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na účel uvedeného zákona (založenie subjektívneho práva na informácie o činnosti všetkých inštitúcií, ktoré buď vykonávajú svoju činnosť vo verejnom záujme, alebo aspoň hospodária s verejným majetkom) nepresahuje minimum mocenskej authority, ktoré je potrebné na to, aby RTVS mohla byť zaradená medzi orgány účastné na výkone štátnej (verejnej) moci na účely čl. 30 ods. 4 ústavy.

Generálny riaditeľ RTVS je podľa § 15 ods. 1 zákona o RTVS jej štatutárnym orgánom, ktorý ju riadi a koná v jej mene. Už vzhľadom na to, že RTVS nie sú zákonom o RTVS ani inými zákonmi zverené žiadne verejnomocenské úlohy, nemôže ani generálny riaditeľ RTVS pri konaní v mene RTVS konať navonok vo forme autoritatívnych aktov verejného práva, ale len prostredníctvom právnych úkonov súkromného práva. Zo všetkých týchto dôvodov podľa názoru ústavného súdu nemožno funkciu generálneho riaditeľa RTVS považovať za volenú a inú verejnú funkciu v zmysle čl. 30 ods. 4 ústavy. Na tom nič nemení ani okolnosť, že ide nepochybne o funkciu, ktorá sa teší veľkému záujmu verejnosti a politickej reprezentácie, čo je nepochybniteľne dané úlohami a vplyvom RTVS na formovanie verejnej mienky.

Len pre zaujímavosť ústavný súd podotýka, že rovnaký záver týkajúci sa generálneho intendanta ORF (rakúskeho verejnoprávneho rozhlasového a televízneho vysielateľa, ktorého postavenie v podstatných rysoch zodpovedá RTVS) vyslovil i rakúsky Ústavný súd (*Verfassungsgerichtshof*) vo svojom náleze sp. zn. G 24, 27/74 z 27. júna 1975 (VfSlg 7593, časť G.3), a to vo vzťahu k čl. 3 ods. 1 Štátneho základného zákona o všeobecných právach

štátnych občanov pre kráľovstvá a krajiny zastúpené v Ríšskej rade (č. 142/1867 ríšskeho zákonníka), ktorého znenie („Verejné úrady sú rovnako prístupné všetkým občanom.“) je veľmi podobné ustanoveniu čl. 30 ods. 4 ústavy.

5.4 Zostáva ešte uvážiť, či neexistujú iné ústavné dôvody, ktoré by si – osobitne vo vzťahu k ochrane pred protizákonným zbavením funkcie – prípadne vyžadovali extenzívnejšiu interpretáciu pojmu „verejná funkcia“ uvedeného v čl. 30 ods. 4 ústavy. Ústavný súd však také dôvody nenachádza. Vo svojej doterajšej judikatúre ústavný súd už rozhodol, že obsahom základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 ústavy je tiež ochrana príslušného funkcionára pred zbavením funkcie pred uplynutím funkčného obdobia, resp. z iných než ústavných alebo zákonných dôvodov (porov. III. ÚS 58/08, č. 53/2008 Zb. ÚS). Účelom tejto ochrany však nie je (len) ochrana individuálnej pozície príslušného verejného funkcionára, ale v širšom zmysle i ochrana vzájomných vzťahov medzi jednotlivými ústavnými a inými verejnomocenskými orgánmi, najmä ochrana jedného z týchto orgánov pred neoprávneným zasahovaním do jeho činnosti zo strany iného orgánu. V konečnom dôsledku tak ide prevažne o ochranu ústavnej štruktúry del'by, resp. distribúcie štátnej moci na jednotlivé ústavné (a v obmedzenom rozsahu i zákonom zriadené) orgány, sčasti o ochranu nezávislého postavenia tých orgánov, ktorých nezávislosť si vyžaduje ústavnú ochranu. RTVS nie je ústavne zriadeným orgánom ani jej nezávislosť nie je zaručená ústavou, v dôsledku čoho vzťah RTVS a jej generálneho riaditeľa k ústavným a ďalším orgánom verejnej moci (a naopak, vzťah týchto orgánov k RTVS a jej generálnemu riaditeľovi) nemožno považovať za súčasť ústavnej štruktúry del'by resp. distribúcie moci medzi jednotlivé orgány. RTVS je zriadená „len“ zákonom, ústavný súd je však orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy).

Zo všetkých týchto dôvodov podľa ústavného súdu niet dôvodu na extenzívnu interpretáciu pojmu verejnej funkcie podľa čl. 30 ods. 4 ústavy (t. j. nad rámec tých funkcií, ktoré spadajú pod tento pojem podľa kritérií vymedzených predtým v bodoch 5.1 a 5.2 tejto časti odôvodnenia) aj na funkciu generálneho riaditeľa RTVS. Rovnako nie je dôvod, aby sa prostredníctvom takto extenzívnej interpretácie poskytla sťažovateľke v rámci čl. 30 ods. 4 ústavy ústavná ochrana pred jej odvolaním z iných než zákonných dôvodov, pretože by sa

tým v podstate chránila „len“ zákonnosť, nie však ústavnosť, ktorej ochrana je v kompetencii ústavného súdu (porov. tiež II. ÚS 29/96).

5.5 Na základe uvedených argumentov dospel ústavný súd k záveru, že funkcia generálneho riaditeľa RTVS nespadá pod rozsah funkcií chránených základným právom na prístup k volenej a inej verejnej funkcii zaručeným v čl. 30 ods. 4 ústavy. V dôsledku toho odvolanie sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS nemožno považovať za zásah do jej základného práva zaručeného v tomto ustanovení ústavy, preto nebolo potrebné sa zaoberať ďalšími námietkami sťažovateľky v súvislosti s týmto základným právom.

6. Sťažovateľka ďalej namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy postupom národnej rady pri prerokúvaní návrhu na jej odvolanie a hlasovaní o ňom.

6.1 Národná rada nie je súdom, nemôže teda poskytovať súdnu ochranu. Do úvahy tak prichádza posúdenie jedine z hľadiska toho, či ide o orgán, pred ktorým sa uplatňuje iná právna ochrana v zmysle citovaného ústavného článku.

a) Ústavný súd už v tomto smere uznal za orgán, ktorého úlohou je poskytovať inú právnu ochranu, vládu Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) v súvislosti s ochranou generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne pred predčasným (protizákonným) odvolaním z jeho funkcie (porov. IV. ÚS 478/2011). V uvedenom náleze ústavný súd taktiež formuloval, že aj vtedy, keď neexistuje príslušná zákonná úprava postupu určitého orgánu pri odvolávaní určitého funkcionára z jeho funkcie, možno z čl. 46 ods. 1 ústavy vyvodiť určitý „minimálny štandard procesných práv... K tomuto minimálnemu štandardu procesných práv podľa názoru ústavného súdu predovšetkým patrí

- povinnosť príslušného orgánu verejnej správy, resp. verejnej moci (v posudzovanom prípade vlády) oboznámiť dotknutú osobu s dôvodmi, pre ktoré má byť odvolaná z verejnej funkcie,

- povinnosť príslušného orgánu verejnej správy (moci) poskytnúť dotknutej osobe možnosť, aby sa vyjadrila k dôvodom, pre ktoré má byť odvolaná z verejnej funkcie.“.

Uvedený právny záver možno považovať za diskutabilný. Z doslovného znenia čl. 46 ods. 1 ústavy totiž vyplýva, že toto ustanovenie zaručuje každému právo domáhať sa ochrany svojho práva „*spôsobom ustanoveným zákonom*“, odsek 4 uvedeného článku umožňuje zákonom upraviť podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane. V neposlednom rade sa podľa čl. 51 ods. 1 ústavy možno práva na súdnu a inú právnu ochranu domáhať len v medziach zákonov, ktoré toto právo vykonávajú. Z citovaných ustanovení je preto zrejmé, že skutočný obsah základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy je do značnej miery determinovaný i závislý od zákonov, ktoré sú vydané na jeho vykonanie, v dôsledku čoho ide o tzv. základné právo, ktorého obsah je určovaný podústavnými normami (v nemeckej právnej terminológii „*normgeprägtes Grundrecht*“). Preto je metodicky sporné tvrdiť, že práve z uvedeného ustanovenia vyplývajú určité procesné záruky pre konania, ktoré nie sú upravené žiadnym zákonom, a to navyše za situácie, že určité procesné garancie v prebiehajúcom konaní sú predmetom čl. 47 a čl. 48 (prípadne i čl. 50) ústavy.

b) Napriek uvedeným metodickým výhradám II. senát ústavného súdu z procesnoekonomických dôvodov nepovažuje nateraz za potrebné odkláňať sa od uvedeného právneho názoru IV. senátu ústavného súdu a vyvolávať tak potrebu rozhodovania pléna ústavného súdu (§ 6a zákona o ústavnom súde), pretože ani za rešpektovania právneho názoru vysloveného v IV. ÚS 478/2011 nezistil II. senát ústavného súdu v postupe národnej rady také nedostatky, ktoré by mali za následok zásah do základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy.

V prerokúvanej veci bola sťažovateľka s dôvodmi, kvôli ktorým bola národnou radou odvolaná z funkcie generálnej riaditeľky RTVS, oboznámená. Vyplýva to okrem iného aj z toho, že na rokovaní mediálneho výboru 19. júna 2012 už sťažovateľka citovala z právneho stanoviska, ktoré si nechala spracovať v otázke, ktorá jej bola výborom vyčítaná. Taktiež je nepochybné, že sťažovateľka bola s dôvodmi svojho odvolania v každom prípade oboznámená pred rokovaním národnej rady o jej odvolaní z funkcie. Rovnako je nepochybné, že sťažovateľke bolo umožnené vystúpiť tak na rokovaní mediálneho výboru 19. júna 2012, ako aj pred plénom národnej rady so svojimi argumentmi proti dôvodom jej

odvolania. Ak sťažovateľka v sťažnosti tvrdí, že bola vypočutá len ako hosť, ústavný súd v tejto okolnosti nevidí žiadny zásah do základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy. Napriek tomu, že bola hosťom, bolo sťažovateľke počas rokovania mediálneho výboru na schôdzi 19. júna 2012 umožnené vystúpiť celkovo najmenej štyrikrát, pričom vždy jej bolo umožnené reagovať aj na argumenty, ktoré medzičasom odzneli zo strany ostatných rečníkov. Spôsob vystúpenia sťažovateľky na rokovaní pléna národnej rady bol v súlade s ustanovením § 20 ods. 4, resp. § 21 ods. 1 rokovacieho poriadku národnej rady.

c) Postupom mediálneho výboru i pléna národnej rady pri prerokovaní návrhu na odvolanie sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS bol podľa názoru ústavného súdu dodržaný minimálny štandard procesných práv vyplývajúci z čl. 46 ods. 1 ústavy, ako ich interpretoval ústavný súd napríklad v už citovanom náleze sp. zn. IV. ÚS 478/2011.

6.2 Sťažovateľka ďalej namieta nedostatok odôvodnenia uznesenia národnej rady č. 63 z 26. júna 2012.

a) Ústavný súd už v citovanom náleze sp. zn. IV. ÚS 478/2011 k otázke odôvodnenia uznesenia vlády, ktorým bolo rozhodnuté o odvolaní generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne z funkcie, uviedol (zvýraznenie pridané): „... rozhodnutie vlády o odvolaní sťažovateľa z funkcie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne prijaté formou uznesenia vlády okrem toho, že má povahu individuálneho právneho aktu, je rozhodnutím, ktoré vydáva vláda ako orgán s mocenskou autoritou v oblasti verejnej správy, pretože jeho obsahom je odvolanie z verejnej funkcie, ktoré nemôže byť prejavom svojvôle vlády voči dotknutej osobe, ktorá je v takejto funkcii. Musí byť preto predvídateľné, založené na presvedčivých a pre dotknutú osobu zrozumiteľných a jasných dôvodoch, ktoré vládu viedli k uplatneniu jej zákonom zverenej právomoci, t. j. dotknutej osobe musí byť zrejmé, z akých dôvodov ju vláda z verejnej funkcie odvolala... Uvedený procesný postup sa musí premietnuť aj do obsahu uznesenia vlády, t. j. právneho aktu, prostredníctvom ktorého vláda uplatňuje svoju zákonom ustanovenú právomoc. V podmienkach právneho štátu to minimálne znamená, že z rozhodnutia vlády o odvolaní z funkcie generálneho riaditeľa

Sociálnej poisťovne musí byť zrejmé, ktorý zo zákonných dôvodov na odvolanie sa v danom prípade uplatnil... Dôvod odvolania musí byť totiž známy nielen vláde, ktorá odvoláva generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne a rozhoduje o jeho odvolaní v zbore, ale musí byť s ním oboznámená aj osoba, ktorej sa odvolanie týka, a to minimálne tak, že v príslušnom individuálnom akte o odvolaní bude (musí byť) explicitne uvedený zákonom ustanovený dôvod odvolania z verejnej funkcie, pričom by sa navyše žiadalo, aby tento právny akt obsahoval aj stručné, ale pritom jednoznačné odôvodnenie tohto rozhodnutia vlády.“

b) Národná rada však na rozdiel od vlády nie je orgánom verejnej správy. Podľa čl. 72 ústavy je národná rada jediným ústavodarným a zákonodarným orgánom, ktorého členovia (poslanci) svoj mandát vykonávajú slobodne ako zástupcovia občanov a nie sú pritom viazaní príkazmi (čl. 74). Tieto odlišnosti v postavení národnej rady a vlády podľa názoru ústavného súdu vylučujú, aby bolo možné klásť rovnaké požiadavky na obsah uznesenia národnej rady a uznesenia vlády. Taktiež rokovací poriadok národnej rady, ktorý pomerne podrobne upravuje pravidlá rokovania národnej rady a ktorého úpravu možno považovať za „zákonom ustanovený postup“ v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, v žiadnom ustanovení nevyžaduje žiadne formálne odôvodnenie uznesenia národnej rady (ako výsledku hlasovania poslancov národnej rady). Existencia formálneho odôvodnenia určitého právneho aktu koniec koncov nie je nevyhnutným predpokladom preskúmania súladu tohto aktu s ústavou a inými predpismi. Podľa ustanovenia § 26 ods. 2 rokovacieho poriadku národnej rady sa návrh na rokovanie národnej rady predkladá písomne a obsahuje odôvodnenie a návrh uznesenia národnej rady. Z uvedeného možno podľa názoru ústavného súdu dospieť k záveru, že ak národná rada schváli návrh predloženého uznesenia, možno za dôvody, ktoré ju viedli k schváleniu uznesenia, považovať dôvody, ktorými bol odôvodnený návrh predložený na jej rokovanie, ako aj dôvody, ktoré boli v prospech návrhu prednesené v rozprave.

V prerokúvanej veci predstavuje uznesenie národnej rady č. 63 z 26. júna 2012 schválený návrh uznesenia obsiahnutý v návrhu na odvolanie sťažovateľky (parlamentná tlač 112, pozri bod 2.3 v časti I tohto uznesenia). Tento návrh v sebe obsahuje jednoznačné

a zrozumiteľné dôvody odvolania sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS. Okolnosť, že sa sťažovateľka s týmito dôvodmi nestotožňuje, nie je sama osebe porušením základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy. Rovnako neaplikovateľné sú v prerokúvanej veci aj odkazy sťažovateľky na judikatúru ústavného súdu k požiadavkám na odôvodnenie súdnych rozhodnutí, pretože je zrejmé, že zákonné požiadavky na odôvodnenie súdnych rozhodnutí (porov. § 157 Občianskeho súdneho poriadku, resp. § 168 Trestného poriadku) sa výrazne odlišujú od zákonných požiadaviek na formuláciu uznesenia národnej rady, vo vzťahu ku ktorému ani rokovací poriadok národnej rady žiadne podobné požiadavky neurčuje. Tým je zároveň vyvrátený argument sťažovateľky, že uznesenie neobsahuje „*zákonom požadované obsahové náležitosti*“ [bod 3.3 písm. f) v časti I tohto uznesenia], pretože žiadne také náležitosti zákon neurčuje.

c) Uznesenie národnej rady č. 63 nie je rozhodnutím o vine sťažovateľky v akomkoľvek zmysle slova. Mylný je preto názor sťažovateľky, že by toto uznesenie malo obsahovať akési vymedzenie skutku, ktorý sa sťažovateľke kladie za vinu. Uznesenie národnej rady o odvolaní sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS nemá žiadne iné účinky než tie, že sťažovateľke na jeho základe zanikla táto funkcia, čo samo osebe nemožno považovať za trest (a túto povahu odvolania sťažovateľky z funkcie nemožno vyvodiť ani z ustanovení zákona o RTVS). Najmä týmto uznesením sťažovateľka nie je nijako vylúčená z opätovného získania uvedenej funkcie alebo akejkoľvek funkcie v inej obdobnej inštitúcii (napríklad verejnoprávnej). Ako už ústavný súd uviedol, obmedzenia zárobkovej činnosti plynúce z ustanovení ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. nemožno považovať za negatívny dôsledok odvolania sťažovateľky z funkcie, keďže tieto obmedzenia by sa rovnako aplikovali v prípade, že by funkcia sťažovateľky zanikla v dôsledku uplynutia funkčného obdobia.

7. Ústavný súd ďalej vo svojej konštantnej judikatúre k čl. 46 ods. 1 (a v širšom zmysle aj k čl. 1 ods. 1) ústavy zdôrazňuje, že jedným z princípov právneho štátu je zákaz svojvôle (arbitrárnosti) v konaní orgánov verejnej moci (porov. už I. ÚS 8/97, č. 13/1997 Zb. ÚS). Na uvedený názor nadväzuje obsiahla judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej je v právnom štáte nevyhnutné, aby každý orgán verejnej moci postupoval pri výkone svojej

právomoci tak, že zabezpečí objektivitu svojho postupu smerujúceho k ochrane alebo uplatňovaniu základného práva alebo základnej slobody, ako aj objektivitu samotného rozhodovania o ochrane a uplatňovaní základného práva alebo základnej slobody, a to bez ohľadu na to, či tento postup prebieha v právne formalizovanom rámci alebo iba v rámci faktickej činnosti príslušného orgánu. Uplatňovanie a ochrana každého základného práva alebo slobody musí byť v činnosti každého orgánu verejnej moci zabezpečená reálne a musí prebiehať na nediskriminačnom základe. Táto požiadavka sa dotýka každého úkonu orgánu verejnej moci, ktorý priamo alebo aspoň sprostredkovane súvisí s ochranou alebo uplatňovaním základného práva alebo slobody (II. ÚS 5/03, III. ÚS 128/09, I. ÚS 76/2011, č. 336/2011 Zb. ÚS). Svojevôľa (arbitrárnosť) sa v zásade môže prejavovať v dvoch podobách: v podobe procesnej svojevôle, teda hrubého alebo opakovaného porušenia zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, alebo v podobe hmotnoprávnej (meritórnej) svojevôle, teda extrémneho nesúladu medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi.

Pojem svojevôle (arbitrárnosti), ktorý vo svojej judikatúre zdôrazňuje ústavný súd, súvisí s rozsahom prieskumnej pôsobnosti ústavného súdu vo vzťahu k právnym (a skutkovým) záverom iných orgánov verejnej moci. Ústavný súd je totiž v zmysle čl. 124 ústavy povelaný na ochranu ústavnosti, nie zákonnosti, preto nie je v prvom rade oprávnený vykladať podústavné právo, ale len sledovať zlučiteľnosť výkladu iných orgánov verejnej moci a postupu, ktorým sa k svojim záverom dopracujú, s ústavou, ústavnými zákonmi a medzinárodnými zmluvami, ktoré majú prednosť pred zákonmi. Nie každú nezákonnosť totiž možno automaticky považovať aj za porušenie ústavnosti (porov. II. ÚS 23/96, č. 6/1997 Zb. ÚS).

V súlade s touto judikatúrou pristúpil ústavný súd v závere k prieskumu napadnutého uznesenia národnej rady a jej postupu, ktorý mu predchádzal.

7.1 Sťažovateľka vidí svojvôľu (arbitrárnosť) uznesenia národnej rady č. 63 v prvom rade v tom, že národná rada nesprávne interpretovala ustanovenia § 15 ods. 3 písm. h) a § 18 ods. 4 písm. c) zákona o RTVS, pričom sťažovateľka v podstatnej časti svojej sťažnosti s touto interpretáciou polemizovala.

a) Podľa právneho názoru mediálneho výboru obsiahnutého v odôvodnení návrhu na odvolanie sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS (tlač 112) treba spojenie „*informuje... o zámere vstúpiť do zmluvného záväzku*“ v § 15 ods. 3 písm. h) citovaného zákona vykladať tak, že informáciu je potrebné poskytnúť Rade RTVS predtým, než generálny riaditeľ RTVS urobí prvý úkon, ktorý možno považovať za prejav zámeru vstúpiť do zmluvného záväzku. Obchodná verejná súťaž vedie k tomu, že na jej základe záujemcovia predkladajú vyhlasovateľovi návrhy na uzavretie zmluvy a vyhlasovateľ môže akceptáciou niektorého z návrhov bez ďalšieho spôsobiť vznik vlastnej zmluvy. Vyhlásením verejnej obchodnej súťaže tak vyhlasovateľ dáva na známosť, že má záujem uzavrieť určitú zmluvu a vyzýva na predkladanie vhodných návrhov. Podľa názoru ústavného súdu je preto argumentačne obhájitelný názor mediálneho výboru, že takéto konanie je prejavom zámeru vyhlasovateľa uzavrieť zmluvný záväzok. Je síce pravdou, že podmienky obchodnej verejnej súťaže môžu umožňovať vyhlasovateľovi neprijatť žiadny z návrhov a neuzavrieť zmluvu s nikým zo záujemcov, zároveň však možno podľa názoru ústavného súdu vychádzať z toho, že takáto podmienka je v podstate len poistkou pre prípad, že by vyhlasovateľ nebol spokojný so žiadnym z predložených návrhov, nie zmyslom vyhlásenia obchodnej verejnej súťaže. Naopak, podľa názoru ústavného súdu možno rozumne vychádzať z predpokladu, že kto vyhlasuje obchodnú verejnú súťaž, robí tak preto, aby skutočne – pokiaľ budú splnené ním určené podmienky – aj zmluvu uzavrel, pretože o jej uzavretie má záujem. Pojem „zámer“ je jazykovo možné interpretovať aj ako „úmysel, plán, cieľ“, teda zámer vstúpiť do zmluvného záväzku v zmysle § 15 ods. 3 písm. h) zákona o RTVS možno vyložiť aj ako úmysel alebo plán vstúpiť do zmluvného záväzku. Podľa už uvedeného však obchodnú verejnú súťaž možno považovať za výraz takého úmyslu alebo plánu. V dôsledku toho nemožno právnomu názoru mediálneho výboru o tom, že sťažovateľka porušila túto informačnú povinnosť, ak neinformovala Radu RTVS už pred vyhlásením obchodnej verejnej súťaže, vyčítať prvky svojvôle (arbitrárnosti).

Názoru sťažovateľky, že o zmluvnom záväzku možno hovoriť až vtedy, keď je známa druhá zmluvná strana, nemožno prisvedčiť, pretože individualizovaná druhá zmluvná strana je potrebná na uzavretie konkrétnej zmluvy. Prejavom zámeru vstúpiť do zmluvného záväzku môže byť podľa názoru ústavného súdu aj také konanie, ktorým sa má (budúca) zmluvná strana vybrať, ako to je v prípade obchodnej verejnej súťaže.

b) Sťažovateľka ďalej tvrdila, že dodnes (t. j. do dňa podania sťažnosti) nie je známa cena plnenia zo zmluvy, ktorá mala byť uzavretá v dôsledku spornej obchodnej verejnej súťaže. Podľa právneho názoru mediálneho výboru vyjadreného v návrhu na odvolanie sťažovateľky (tlač 112) je prekročenie sumy 100 000 € zrejmé. Ústavný súd nepovažuje tento záver za arbitrárny a odkazuje v tomto smere okrem iného na vystúpenie predsedu mediálneho výboru, poslanca národnej rady D. J., na rokovaní pléna národnej rady 20. júna 2012 (začiatok vystúpenia o 18.41 h), ktorý uviedol, že súčasné náklady súvisiace s prevádzkou priestorov RTVS v B. dosahujú približne 6,3 mil. € ročne, čo sťažovateľka nijako nespochybnila. Ak predmetom obchodnej verejnej súťaže mal byť „*Prenájom budovy/priestoru mediálneho komplexu...*“, nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať záver národnej rady založený na poznatkoch o súčasných nákladoch RTVS na prevádzku svojich prevádzkových priestorov, že cena takéto plnenia (nájomné) zjavne presiahne sumu 100 000 €, za svojvoľný (arbitrárny).

Nad rámec údajov uvádzaných v návrhu na odvolanie sťažovateľky (tlač 112) a v rozprave k tomuto návrhu v mediálnom výbore alebo v pléne národnej rady odkazuje ústavný súd na samotnú výzvu na predkladanie ponúk, z ktorej tento záver možno rovnako jednoznačne vyvodiť: jednak z opisu predmetu súťaže v časti 2 prílohy č. 1A je zrejmé, že pri tak rozsiahlom priestore s takými technickými parametrami je len veľmi ťažko možné uvažovať o tom, že by ročné nájomné bolo nižšie ako 100 000 € (pričom je zrejmé, že cieľom obchodnej verejnej súťaže mal byť výber priestorov na viacročný nájom), okrem toho v ods. 6.4.1 uvedenej výzvy sa od uchádzačov vyžaduje zloženie zábezpeky práve v sume 100 000 €, pričom ústavný súd považuje za nepravdepodobné, že by výška zábezpeky presahovala samotnú cenu celého záväzku. Uvedené dôvody podľa názoru

ústavného súdu celkom jednoznačne rozptyľujú obavy zo svojvoľnosti (arbitrárnosti) postupu národnej rady v tomto smere.

c) Tvrdeniu sťažovateľky, že nejednoznačnosť právnej úpravy jej nemôže byť na ťarchu, a jej odkazu na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého *„nejasné a neurčité právnej normy nemožno aplikovať a vykladať na ťarchu adresáta právnej normy..., ale vždy na ťarchu tvorcu právnej normy“*, v takto zjednodušenej forme prisvedčiť nemožno. Sťažovateľka sa tu v podstate dovoľáva výkladového pravidla *in dubio mitius* (porov. Melzer, F. Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. 2. vydanie. Praha : C. H. BECK, 2011, s. 205 a nasl.), ktoré sa však v prvom rade používa pri interpretácii právnych noriem, ktoré majú za následok priamy zásah do osobnej alebo majetkovej sféry subjektov v prospech štátu (trestné, resp. daňové). V iných prípadoch je jeho použitie omnoho problematickejšie, pretože v konečnom dôsledku vedie vždy k preferencii individuálneho záujmu, hoci z iných interpretačných metód by vyplýval zreteľne prevažujúci všeobecný záujem. Taký postup však oslabuje funkciu práva ako vyvažovateľa množstva individuálnych záujmov a udržiavateľa spoločenského zmiernu.

d) Pokiaľ sťažovateľka namieta, že tieto právne závery boli z jej strany vyvrátené a národná rada mala uviesť ďalšie, ide tu o subjektívne presvedčenie sťažovateľky, ktoré v podstate odzrkadľuje jej pohľad, že so svojimi argumentmi mala uspieť proti argumentom prezentovaným mediálnym výborom a v podstate prevzatým národnou radou. Ústavný súd v tejto súvislosti ale pripomína svoju konštatnú judikatúru, že z čl. 46 ods. 1 ústavy nemožno vyvodit' právo na úspech vo veci (napr. II. ÚS 4/94, č. 30/1994 Zb. ÚS).

7.2 Arbitrárnosť napadnutého uznesenia národnej rady č. 63 podľa sťažovateľky spôsobuje ďalej aj séria procesných pochybení v postupe mediálneho výboru i národnej rady pri predkladaní a rokovaní o návrhu na odvolanie sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre uznal, že je oprávnený preskúmať ústavnosť parlamentnej procedúry aj mimo zákonodarnej činnosti národnej rady (porov. I. ÚS 76/2011, č. 336/2011 Zb. ÚS, s citáciou ďalšej judikatúry v bode 28). Ústavnosť však nemožno stotožňovať s obyčajnou zákonnosťou v tom zmysle, že by každé

porušenie zákona v postupe národnej rady malo automaticky za následok i ústavnú neakceptovateľnosť jej postupu v zmysle procesnej svojvôle (arbitrárnosti). V tomto zmysle sám ústavný súd dospel napríklad k záveru, že porušenie legislatívnych pravidiel tvorby zákonov, ktoré sú inak podľa § 69 ods. 2 rokovacieho poriadku pre navrhovateľa zákona záväzné, nemá za následok neústavnosť zákona (porov. PL. ÚS 126/07, č. 5/2008 Zb. ÚS). Pri posudzovaní ústavnosti parlamentnej procedúry preto treba rozlišovať medzi tzv. poriadkovými predpismi (normami), ktorých účelom je len zabezpečenie účelnosti, hospodárnosti a vhodnosti postupu, prípadne inštruktívneho návodu na postup v určitej situácii, a normami, ktoré sa dotýkajú esenciálnych otázok (princípov) danej parlamentnej procedúry (vo výsledku zhodne aj citované rozhodnutie č. 336/2011 Zb. ÚS, body 30 až 36). Ak je parlamentná procedúra predmetom prieskumu v súvislosti s namietaným porušením základného práva, je navyše potrebné skúmať, či príslušná zákonná norma, ktorej porušenie sa namieta, mala za cieľ založiť verejné subjektívne právo práve sťažovateľovi, resp. sťažovateľke.

Ústavný súd majúc na zreteli tieto základné premisy pristúpil k posúdeniu jednotlivých sťažovateľkou namietaných procesných pochybení v postupe mediálneho výboru a národnej rady, ako sú zhrnuté v bodoch 3.2 a 3.3 časti I odôvodnenia tohto uznesenia, z hľadiska toho, či k nim došlo, a ak áno, či ide o také pochybenia, ktorých dôsledkom je hodnotenie postupu národnej rady ako svojvôle.

a) Nemožno prisvedčiť názoru sťažovateľky, že mediálny výbor nemohol podať návrh na odvolanie sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS z vlastného podnetu, ale len na podnet Rady RTVS. Z ustanovenia § 18 ods. 4 zákona o RTVS totiž zreteľne vyplýva, že podnet Rady RTVS sa predpokladá jedine v prípade upravenom v písmene f) uvedeného odseku, teda v prípade, že Rada RTVS trikrát za sebou neschválila návrh generálneho riaditeľa podľa § 15 ods. 3 písm. a). V ostatných písmenách a) až e) daného odseku požiadavka predchádzajúceho podnetu Rady RTVS obsiahnutá nie je, z čoho možno *a contrario* vyvodiť, že v týchto prípadoch môže (mediálny) výbor podať návrh na odvolanie generálneho riaditeľa RTVS aj bez podnetu Rady RTVS; koniec koncov, ak by

bol podnet Rady RTVS potrebný vždy, bola by jeho výslovná požiadavka v § 18 ods. 4 písm. f) zákona o RTVS zjavne nadbytočná.

Podľa ústavného súdu len zo samotnej okolnosti, že RTVS bola zriadená ako „nezávislá verejnoprávna inštitúcia“ (porov. § 2 ods. 1 zákona o RTVS), nevyhnutne nevyplýva sťažovateľkou tvrdená „kreačná nezávislosť“ takejto inštitúcie v takej podobe, ako tvrdí sťažovateľka, *nota bene* za stavu, že pri voľbe generálneho riaditeľa RTVS okruh subjektov oprávnených navrhovať kandidátov na túto funkciu taktiež nie je obmedzený len na Radu RTVS. Preto nie je zrejmé, prečo by si nezávislosť RTVS mala vyžadovať, aby bolo takto obmedzené práve odvolávanie generálneho riaditeľa RTVS ako *contrarius actus* k jeho voľbe.

b) Možno súhlasiť s názorom sťažovateľky, že pri prvom rokovaní mediálneho výboru o návrhu na jej odvolanie 12. júna 2012 a prijatí uznesenia č. 20 mohlo dôjsť k porušeniu viacerých ustanovení rokovacieho poriadku národnej rady, ako aj pravidiel rokovania mediálneho výboru, ktoré mohli mať za následok svojvôľu (arbitrárnosť) postupu národnej rady. Nemožno však súhlasiť s názorom sťažovateľky, že tieto nedostatky nebolo možné konvalidovať v ďalšom postupe. Naopak, podľa názoru ústavného súdu bola väčšina týchto nedostatkov (medzi nimi všetky tie, ktoré mohli byť vyhodnotené ako prejavy svojvôle národnej rady voči sťažovateľke), napravená pri opätovnom prerokovaní návrhu na odvolanie sťažovateľky v mediálnom výbore 19. júna 2012. Ústavný súd v tejto súvislosti – vzhľadom na samotnou sťažovateľkou viackrát opakované pripodobnenie konania o jej odvolaní k trestnému, resp. disciplinárnemu konaniu – poukazuje na to, že i v trestnom konaní je prípustné odstránenie nedostatkov obžaloby s tým následkom, že ich odstránenie nebráni prijatiu novej obžaloby (§ 241 až § 245 Trestného poriadku). Nie je zrejmé, prečo by sa na konanie národnej rady v prerokúvanej veci mali vzťahovať prísnejšie požiadavky ako na postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov.

c) Na rokovaní mediálneho výboru 19. júna 2012, ktoré sa konalo v nadväznosti na vrátenie návrhu na odvolanie sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS predsedom národnej rady z dôvodu nesúladu návrhu s § 26 ods. 2 rokovacieho poriadku

národnej rady, bola sťažovateľke daná možnosť vystúpiť a predniesť svoje argumenty (porov. bod 6.1 tejto časti odôvodnenia) a na tomto rokovaní došlo aj k náprave podstatných porušení rokovacieho poriadku národnej rady a pravidiel rokovania mediálneho výboru.

aa) Návrh na odvolanie sťažovateľky z funkcie generálnej riaditeľky RTVS bol v súlade s § 49 ods. 3 rokovacieho poriadku národnej rady a čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 4 pravidiel rokovania mediálneho výboru zaradený do programu schôdze mediálneho výboru zvolanej na 19. jún 2012. Ústavný súd uznáva, že označenie tohto bodu programu len ako schválenie náležitostí podľa § 26 ods. 2 rokovacieho poriadku národnej rady vzbudzuje rozpaky, z obsahového hľadiska však ústavný súd nevidí rozdiel v postupe, aký mediálny výbor aplikoval pri prerokúvaní tohto bodu programu, a postupom, ktorý by mal aplikovať, ak by o podaní návrhu na odvolanie sťažovateľky z funkcie konal ako o takpovediac „novom“ návrhu, teda bez akéhokoľvek odkazu na predchádzajúce uznesenie č. 20 z 12. júna 2012.

bb) Nemožno súhlasiť s názorom sťažovateľky, že na toto uznesenie sa nemalo vôbec prihliadať – toto uznesenie totiž bolo schválené na schôdzi mediálneho výboru 12. júna 2012 za prítomnosti riadneho kvóra a riadnou väčšinou (v súlade s § 52 ods. 2 a 4 rokovacieho poriadku národnej rady). Procesné pochybenia v postupe mediálneho výboru pred týmto uznesením nemôžu mať za následok ignoráciu zjavnej a riadnym hlasovaním prejavenej vôle členov tohto výboru – poslancov ako zástupcov občanov pri výkone ich mandátu. Samotný odkaz mediálneho výboru v uznesení č. 22 z 19. júna 2012 na predchádzajúce uznesenie č. 20 z 12. júna 2012 preto nemôže mať negatívne dôsledky na zákonnosť uznesenia č. 22. Medzi týmito uzneseniami nie je žiadny (materiálny) rozpor, v dôsledku čoho nemožno hovoriť o právnej neistote alebo „dvojrozhodnutí“ a vyvodzovať z nich zásah do (ústavných) práv sťažovateľky. Zo záznamu o schôdzi národnej rady poskytnutej sťažovateľkou napokon vyplýva, že nikto z poslancov a ani sťažovateľka nemal pochybnosti o tom, čo je predmetom rokovania.

cc) Na rokovanie mediálneho výboru 19. júna 2012 bol určený i spravodajca výboru, ako to vyžaduje § 46 ods. 2 rokovacieho poriadku národnej rady a čl. 10 pravidiel rokovania mediálneho výboru, ktorý predniesol svoju informáciu a návrh uznesenia. Z rokovacieho poriadku národnej rady ani z pravidiel rokovania mediálneho výboru však nevyplýva, že by spravodajca alebo výbor mal za úlohu vykonávať vo veci dokazovanie ako súd alebo

tribunál. Úlohou inštitútu spravodajcu je v prvom rade racionalizovať činnosť a rokovanie výboru tým, že ostatným poslancom poskytne informáciu o prerokúvanom bode programu a počas rozpravy sleduje uplatnené pozmeňujúce návrhy, upozorňuje na súvislosti a rozpory a následne koordinuje hlasovanie. Jeho úlohou – tak ako ani úlohou národnej rady alebo jej výborov – nie je výkon kvázisudcovských alebo kváziprokurátorských funkcií. Navyše, z priebehu rokovania mediálneho výboru (porov. body 2.2 a 2.3 časti I odôvodnenia tohto uznesenia), ale aj príloh sťažnosti vyplýva, že skutková stránka veci nebola počas celého rokovania sporná (ani poslanec P. A. vo svojom procedurálnom návrhu na prerušenie rokovania neuvádzal žiadne konkrétne skutkovo sporné okolnosti, porov. bod 2.3 časti I tohto uznesenia) a že sama sťažovateľka nijako nepoprela konanie, ktoré sa jej vyčítalo, teda že informovala Radu RTSV o spornej obchodnej verejnej súťaži až po jej vyhlásení. Sporné bolo právne posúdenie tohto konania ako porušenia povinností podľa § 15 ods. 3 písm. h) zákona o RTVS a ako dôvodu odvolania z funkcie generálnej riaditeľky RTVS. V dôsledku toho podľa názoru ústavného súdu nebolo možné očakávať žiadne obsiahle „dokazovanie“, ktoré by spravodajca musel vykonávať, keďže predmetom „dokazovania“ v zásade môžu byť len skutkové, nie právne otázky.

dd) Pokiaľ sťažovateľka namieta, že mediálny výbor uznesením nezaujal stanovisko k tomu, či sú splnené zákonné podmienky na odvolanie, a dovoľáva sa pritom ustanovenia čl. 3 ods. 3 volebného poriadku národnej rady, treba uviesť, že v tomto ustanovení je upravený proces navrhovania kandidátov pri voľbe. Je pravdou, že podľa čl. 18 ods. 1 sa tento volebný poriadok použije aj pri odvolaní funkcionárov, avšak len „*primerane*“. Primerané použitie znamená v prvom rade zohľadnenie rozdielov medzi procesom voľby a odvolávania. Pri voľbe si národná rada má vyberať z viacerých kandidátov, na ktorých zákon ustanovuje určité predpoklady. Pri odvolaní národná rada pojmovo hlasuje len o jednej osobe, a to o otázke, či táto osoba vo svojej funkcii zotrvá alebo nie. Pri voľbe úloha príslušného výboru nie je iniciatívna, ale obmedzuje sa na preskúmanie návrhov kandidátov podaných inými subjektmi (poslancami, inými výbormi) z hľadiska ich súladu s ustanovenými predpokladmi. Pri odvolaní je úloha výboru iniciatívna, pretože výbor, nie iné subjekty, podáva národnej rade návrh na odvolanie. Už z toho vyplýva, že pri odvolávaní nie je možné aplikovať ustanovenie čl. 3 volebného poriadku národnej rady v celom jeho rozsahu, najmä nie ustanovenia o zaujatí stanoviska k podmienkam

voliteľnosti (odvolateľnosti), pretože toto stanovisko výbor zaujíma už tým, že podá národnej rade návrh na odvolanie príslušného funkcionára. Už z toho, že výbor takýto návrh podal, totiž vyplýva, že považuje predpoklady odvolateľnosti príslušného funkcionára za splnené, čo vyjadrí vo svojom písomnom a odôvodnenom návrhu národnej rade (§ 26 ods. 2 rokovacieho poriadku národnej rady). To sa v prerokúvanej veci stalo tým, že mediálny výbor schválil písomný návrh (tlač 112) a podal ho národnej rade spolu s menšinovým stanoviskom členov výboru (§ 52 ods. 5 rokovacieho poriadku národnej rady). To isté platí aj vo vzťahu k sťažovateľkinej námietke, že na návrh, ktorý nespĺňal ustanovené náležitosti, sa nemalo prihliadať (čl. 2 ods. 5 volebného poriadku národnej rady).

ee) V neposlednom rade, nedodržanie ustanovení, ktoré upravujú spôsob a lehotu doručovania materiálov, ktoré majú byť predmetom rokovania, členom výboru, nemôže mať podľa ústavného súdu za následok zásah do ústavného práva sťažovateľky, pretože pokiaľ také ustanovenia vôbec majú iný než poriadkový charakter, je ich účelom ochrana riadneho výkonu mandátu poslanca, nie založenie verejných subjektívnych práv sťažovateľky.

Z uvedených dôvodov žiadne zo sťažovateľkou vytýkaných porušení procesných predpisov zo strany mediálneho výboru nemalo podľa názoru ústavného súdu takú intenzitu, aby bolo možné o ňom uvažovať ako o svojvôli (arbitrárnosti), teda o porušení ústavnosti.

d) Na záver zostáva zaoberať sa už len námietkami sťažovateľky proti procesnému postupu národnej rady pri prerokúvaní návrhu na jej odvolanie z funkcie generálnej riaditeľky RTVS v pléne, pokiaľ sa k nim ústavný súd už nevyjadril skôr (pozri bod 6.1 a 7.1 tejto časti odôvodnenia).

aa) Sťažovateľka namieta, že poslanci pravdepodobne nemali najneskôr 24 hodín pred začatím prerokovania jej odvolania z funkcie k dispozícii všetky písomné podklady (§ 25 rokovacieho poriadku národnej rady), a žiada, aby ústavný súd vyžiadal od národnej rady overenú zápisnicu zo schôdze národnej rady. Ústavný súd nepovažoval za potrebné túto zápisnicu vyžiadať. Ustanovenie § 25 rokovacieho poriadku národnej rady je v prvom rade poriadkovým ustanovením, ktoré má zaručiť poslancom možnosť riadne sa pripraviť na rokovanie národnej rady, teda riadny výkon mandátu. Nejde o ustanovenie, ktorého účelom by bolo založiť verejné subjektívne právo sťažovateľky na to, aby sa národná rada zdržala

rokovania o návrhu na jej odvolanie pred uplynutím uvedenej lehoty. Citované ustanovenie sa totiž výslovne týka len poslancov, nie iných osôb, z čoho vyplýva, že jedine poslancom patrí oprávnenie namietat' nedodržanie tohto ustanovenia. Z prepisu zvukového záznamu schôdze národnej rady predloženého sťažovateľkou vyplýva, že počas rokovania o jej odvolaní uvedený nedostatok nikto z poslancov nenamietol, nemôže ho preto vo svoj prospech namietat' ani sťažovateľka.

bb) Ustanovenie § 26 ods. 3 rokovacieho poriadku národnej rady vyžaduje, aby bol každý návrh podaný národnej rade pridelený príslušnému výboru, ktorý určí spravodajcu. V prerokovanej veci nie je sporné, že k takému prideleniu nedošlo. Sťažovateľka ďalej tvrdí, že tento výbor má byť odlišný od výboru, ktorý daný návrh podal, teda že má ísť o akéhosi nezávislého oponenta. Tomuto stanovisku sťažovateľky však nenasvedčuje znenie citovaného ustanovenia, ktoré hovorí len o „príslušnom“ výbore, pričom nijako nevyklučuje, aby ním bol ten istý výbor, ktorý návrh sám podal. Účelom prerokovania návrhu vo výbore totiž nie je, ako tvrdí sťažovateľka, oponentúra návrhu, ale rovnako ako pri ustanovení spravodajcu vo výbore racionalizácia činnosti národnej rady, ktorá sa dosiahne tým, že návrh sa najskôr prerokuje v menšom grémiu, ktoré je navyše špecializované na danú agendu, čo je predpokladom kvalitnejšej a operatívnejšej diskusie než v pléne ako celku. Účel citovanej normy je tak objektívny, nie zakladanie subjektívnych práv tretím osobám. Z uvedeného dôvodu nemožno z citovaného ustanovenia pre sťažovateľku vyvodit' verejné subjektívne právo na to, aby návrh na jej odvolanie bol povinne prerokovaný v dvoch výboroch (mediálnom výbore, ktorý je navrhovateľom, a ďalšom výbore, ktorý by bol oponentom). V neposlednom rade je potrebné uviesť, že § 26 ods. 3 rokovacieho poriadku národnej rady umožňuje odchýlny postup v prípadoch, v ktorých to ustanovuje zákon. Rokovací poriadok národnej rady práve v § 126 ods. 2 predpokladá, že v prípade volieb a odvolávania iných funkcionárov (medzi ktorých patrí aj generálny riaditeľ RTVS) predkladá návrhy na voľbu a odvolanie národnej rade príslušný výbor, pričom nepočíta s tým, že by sa tieto návrhy ešte prideliovali ďalšiemu výboru. To súvisí s už opísaným mechanizmom podávania návrhov v týchto prípadoch [pozri predchádzajúce písmeno c) podpísmeno dd)].

cc) Vykonanie tajného hlasovania, na ktorom sa národná rada riadne uzniesla, nemožno s ohľadom na vyslovené závery ústavného súdu o význame tajného hlasovania

v demokratickej spoločnosti (č. 336/2011 Zb. ÚS) vôbec považovať za spôsobilý zásah do ústavných práv sťažovateľky, hoci by aj návrh na jeho vykonanie bol podaný oneskorene.

Z už uvedených dôvodov nemožno nedostatky procesného postupu, ktoré národnej rade vytýkala sťažovateľka, považovať za spôsobilé zasiahnuť do ústavného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy.

8. Obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je právo každého, aby o jeho občianskom záväzku alebo trestnom obvinení rozhodol nezávislý a nestranný súd (tribunál). Bez potreby hlbšieho odôvodnenia je zrejmé, že národná rada nie je tribunálom, keďže nespĺňa niektoré z podstatných vlastností, ktoré sa podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyžadujú od tribunálu (najmä nezávislosť a nestrannosť), nemôže byť teda sama povinnou zo základného práva uvedeného v citovanom článku. Sťažovateľka pritom v sťažnosti netvrdí, že by jej bol odopieraný prístup k súdu, ale v podstate tvrdí, že národná rada pri jej odvolávaní z funkcie generálnej riaditeľky RTVS postupovala v rozpore so zárukami vyplývajúcimi pre sťažovateľku z citovaného ustanovenia dohovoru. Keďže sa však tento článok dohovoru na postup národnej rady vôbec nevzťahuje, nemôže jej postupom dôjsť k jeho porušeniu.

9. Ústavný súd v závere uvádza, že si je vedomý, že preskúmanie zákonnosti uznesenia národnej rady, ktorým ustanovuje do funkcie takého funkcionára, ktorý nie je verejným funkcionárom v zmysle čl. 30 ods. 4 ústavy, za súčasného stavu nemožno podradiť ani pod obsah základného práva na súdny prieskum zákonnosti rozhodnutí verejnej správy podľa čl. 46 ods. 2 ústavy. Ústavný súd neskrýva, že takáto situácia, keď proti nezákonnému postupu národnej rady pri ustanovovaní funkcionára, ktorý zároveň nepredstavuje porušenie konkrétneho práva zaručeného v ústave alebo v medzinárodnej zmluve, nie je k dispozícii opravný prostriedok, nie je z hľadiska záruk právneho štátu optimálna. Jej príčinou je podľa názoru ústavného súdu v prvom rade to, že ústava v čl. 86 nepočíta s tým, že by národná rada mala mať okrem kreačných právomocí vymenovaných v čl. 86, resp. ustanovených v iných článkoch ústavy, aj iné kreačné právomoci, *nota bene*

vo vzťahu k inštitúciám, ktorých okruh a spôsob činnosti je súkromnoprávny, nie verejnoprávny, teda že by národná rada mala vykonávať akoby právomoci vrcholného orgánu právnickej osoby.

IV. Záver

1. Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietnuť okrem iného takú sťažnosť, na prerokovanie ktorej nemá právomoc alebo ktorá je zjavne neopodstatnená. Za zjavne neopodstatnený sa pritom podľa konštantnej judikatúry považuje najmä taký návrh (taká sťažnosť), ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva označeného sťažovateľom, pretože nie je daná jeho vzájomná súvislosť s napadnutým postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

2. Z uvedených dôvodov dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky k záveru, že v časti, ktorá smeruje proti uzneseniam mediálneho výboru č. 20 a č. 22, ju treba odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu a vo zvyšnej časti ju treba odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

3. Odmietnutím je sťažnosť sťažovateľky vybavená v celom rozsahu vrátane jej návrhu na vydanie dočasného opatrenia, ktorého vydanie prichádza do úvahy len v prípade sťažnosti prijatej na ďalšie konanie.

4. Vzhľadom na uvedené bolo na neverejnom zasadnutí rozhodnuté v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2012